

Masterplan voor Merelbeke

Inrichting en organisatie van de publieke ruimte
Open Oproep 13 - oktober 2007
OO1303 C

Inhoud

Context	
Ambitie	
Analyse	
Klokvormig kerngebied	
'Centrum' van Merelbeke	
Mobiliteit	
Zonering - functieverweving	
Water en reliëf	
Groenstructuren	
Plannen en regelgeving	
Interpretatie van de site - Visie	
Algemeen	
Mobiliteit	
Hundelgemsesteenweg	
Nevenschikking	
Kerkhof	
Wisselpark	
Voetwegen	
Aantakkingen	
Woonuit- en inbreiding	
Kunstintegratie	
Kostenberekening	
Plan van aanpak en ereloonvoorstel	

Merelbeke ligt ten zuiden van Gent. Een deel van de gemeente is met de stad vergroeid. Belangrijke infrastructuur ligt in de nabijheid van of doorkruist het noordelijk deel van de gemeente. Het gaat meer specifiek over de E40, de E17, de R4, de spoorweg Gent-Brussel, de Schelde, de Ringvaart met een belangrijk sluiscomplex en de nabijheid van het vormingsstation voor het goederenvervoer. In dit noordelijk deel zijn ook een aantal stedelijke voorzieningen gevestigd zoals de campus van de Universiteit Gent.¹ Binnen het Ruimtelijk structuurplan vervult Merelbeke een tweeledige rol, enerzijds vormt ze deel van het grootstedelijk gebied Gent, gelegen in de Vlaamse Ruit, en anderzijds vormt ze deel van het buitengebied.²

De gemeente Merelbeke bestaat uit een dicht bebouwd, voorstedelijk gebied en een landschappelijker buitengebied gekenmerkt door de alluviale vlakte van de Schelde, grotere open ruimtes, velden, kouters en bossen. Ondanks het feit dat zij nog heel wat open ruimte heeft, maakt zij deel uit van een groot verstedelijkt gebied, de Vlaamse Ruit; een gebied dat geëvolueerd is tot een verstedelijkt landschap.

De manier van leven binnen dit verstedelijkt landschap is in die mate geëvolueerd dat men bij het spreken over dit landschap niet meer kan denken in besloten modellen zoals de stad, het dorp, of 'den buiten', maar wel in het model van een 'stedelijk veld'. Dit veld is voor de Merelbenaar een polycentrisch landschap waarbinnen verschillende plaatsen uiteenlopende betekenissen innemen.

Zo omvat het 'veld' de eigen woning, de autosnelweg en zijn afritten, de supermarkt, de bioscoop, de voetbalclub, de Veldstraat in Gent én tegelijk de Meir in Antwerpen, Gent-expo, het strand van Oostende en Zaventem Airport. Ook het jeugdcentrum Gnirk, het nieuwe ontmoetingscentrum, het zwembad van Merelbeke en tal van andere ruimtes en locaties kunnen er deel van gaan uitmaken.

1hic2 - onderzoek Vlaams stedelijk veld
project ism Joachim Declerck
2001-2002

Persoonlijke vrijheid

Met het aanhalen van het begrip 'veld' wordt tevens de persoonlijke vrijheid en de ontworteling van onze hedendaagse leefwijze bloot gelegd. Deze leefwijze staat tegenover de premoderne leefwijze waarin de persoonlijke identiteit bepaald werd door afstamming, beroep en woonplaats. Het was de wereld van de 'temps commun, sens commun, lieu commun'³, van de gemeenschappelijke tijd, onderling verstaan en een gedeelde wereld: 'leven is wonen met anderen in een gedeelde wereld.'⁴ Het is de wereld die we kunnen aflezen uit een aantal oude foto's van de gemeente Merelbeke: processies ter ere van Sint-Elloo, inhuldigingen van pastoors en burgemeesters, begrafenisstoeten en trouwerijen.

Met de moderniteit raakten we deze wereld kwijt en deed het individualiseringsproces zijn intrede. Vanaf dat moment was de persoonlijke identiteit niet langer rechtstreeks verbonden met de plaats waar men woonde, maar verliep deze via de individuele betekenisgeving. Het individu beweegt kriskras door het 'veld' en verleent betekenissen aan de plekken die het onderweg ervaart. Vormt de individuele woning daarbij nog de uitvalsbasis, de directe omgeving heeft als betekenisvol ruimtelijk kader aan belang ingeboet. Zo ook het centrum van een gemeente. Het collectieve gevoel, het leven in een gemeenschap op een bepaalde plek, en de omgang met de ander binnen die omgeving, zijn hiermee onder druk komen te staan. Het objectief en collectief idee van een gedeeld centrum heeft met individualiseringsproces, plaatsgemaakt voor het subjectief en individueel idee van een persoonlijk stad. De vaststelling dat deze evolutie geresulteerd heeft in het naast elkaar bestaan van een resem aan uiteenlopende belevingswerelden van verschillende individuen die niet noodzakelijk overlappen, is niet onbelangrijk. Deze werkelijkheid houdt namelijk een gevaar in.

Stedelijkheid

Hieronder trachten we te duiden waar nu precies het gevaar schuilt en hoe het centrum van een gemeente van betekenis kan zijn ten opzichte van dit probleem. Door middel van zijn 'individueel landschap' drukt het individu uit wat zijn oriëntatie is: het bezoekt die plekken en neemt deel aan die collectiviteiten die daarbinnen passen, andere laat het bewust links liggen. Het individu heeft de kans zich te wapenen en te beschermen tegenover elk ongewenst of onverwacht contact met een ander. Het tekent harde grenzen af ten opzichte van het grotere geheel waar het deelt van uitmaakt.

Deze tendenzen tot intimisering en hyperindividualisme brengen ons terug naar de categorie 'stedelijk veld' en meer bepaald naar het belang of de potentie van het stedelijke gehalte ervan. Om dit – en voornamelijk waarop we precies doelen met 'stedelijk gehalte' - te verduidelijken verwijzen we naar de filosofische studie 'Een drempelwereld. Moderne ervaring en stedelijke openbaarheid'⁵ van René Boomkens. Volgens Boomkens incorporeerde de 19de eeuwse metropool een vorm van 'stedelijkheid' die de moderniteit mogelijk heeft gemaakt. Haar kracht bestond erin dat zij 'enerzijds alle ruimte bood aan de ongehinderde ontplooiing van de individuele identiteit, en tegelijkertijd die individualiteit inbedde in een open collectieve betekenissamenhang en leefwijze'⁶. Ze was evenwel slechts mogelijk door de aanwezigheid van een 'drempelwereld', een zone tussen het individuele en het collectieve: de publieke ruimte.

De stedelijkheid van de metropool valt niet te vergelijken met deze van het 'stedelijk veld'. Het 'stedelijk veld' beschikt slechts over een verdunde vorm van stedelijkheid. Deze blijkt evenzeer de individuele bevrijding te bewerkstelligen, maar ontbreekt de kracht het individu in te bedden in een massaliteit of een open collectieve betekenissamenhang zoals Boomkens het uitdrukt. En net dat is het probleem.

Context

Veldstedelijkheid

Als we de analyse van Boomkens mogen extrapoleren naar de context van het 'stedelijk veld' en deze van het centrumgebied van de gemeente Merelbeke, dan is de opdracht duidelijk. Ondanks het feit dat de betekenis van een zo'n centrum is geëvolueerd, is een herinterpretatie mogelijk. Zij kan een nieuwe en even belangrijke, zelfs essentiële rol spelen binnen het 'stedelijk veld'. Om deze te spelen, dient er binnen deze 'veld'-ruimte voldoende aandacht te worden besteed aan het situeren van de individuele belevingswereld en levensopvatting ten opzichte van een geheel van zich naast en door elkaar bevindende belevingswerelden. De overlappingen, confrontaties en botsingen, die gemakkelijk kunnen worden ontvlucht of gemeden, dienen gestimuleerd en gelokaliseerd te worden. Op die manier zal de private sfeer niet strikt privaat of intiem en de collectieve sfeer niet langer normerend of volstrekt anoniem zijn. De taak is met andere woorden in te zetten op de onderlinge relaties tussen het domein van het wonen, i.e. de beleving van het 'veld' door het individu, en het domein van de openbaarheid.

¹ Studiegroep Omgeving, Gemeentelijk Ruimtelijk Structuurplan Merelbeke, p.19

² Studiegroep Omgeving, Gemeentelijk Ruimtelijk Structuurplan Merelbeke, p. 9

³ Lyotard, Jean-Francois, 'Domus et la mégaole', in: L'inhumain. Causeries sur le temps, , Galilée, Parijs 1998, p.203

⁴ Verschaffel, Bart, 'De kring en het netwerk. Over het statuut van de 'publieke ruimte', in: Archis, n°2, 1992, p.13

⁵ Boomkens, René, Een drempelwereld. Moderne ervaring en stedelijke openbaarheid, NAI Publishers, Rotterdam 1998, 431 pag.

⁶ Ibidem, p. 392-393

Ambitie

De gemeente Merelbeke heeft met de Open Oproep 13 en het uitschrijven van deze opdracht aangetoond dat zij beseft dat zij als beheerder van de publieke ruimte een belangrijke verantwoordelijkheid draagt. De gemeente heeft begrepen dat de ontwikkeling van de publieke ruimte in belangrijke mate het Merelbeke van morgen zal bepalen. De gemeente zal door het uittekenen van deze ruimte de basis leggen van hoe het Merelbeke van vandaag verder kan evolueren.

Bij het uittekenen en realiseren van deze publieke ruimte speelt de gemeente een voorbeeldrol.

Het is een kader voor enkele private bouwprojecten die de komende jaren van start zullen gaan.

Wij zijn ervan overtuigd dat de gemeente, ondanks het feit dat zij geen absolute greep heeft op de architectuur van de toekomstige bouwprojecten, met de publieke ruimte een belangrijk instrument in handen heeft tot het welslagen van het strategisch project 'centrumgebied Merelbeke'.

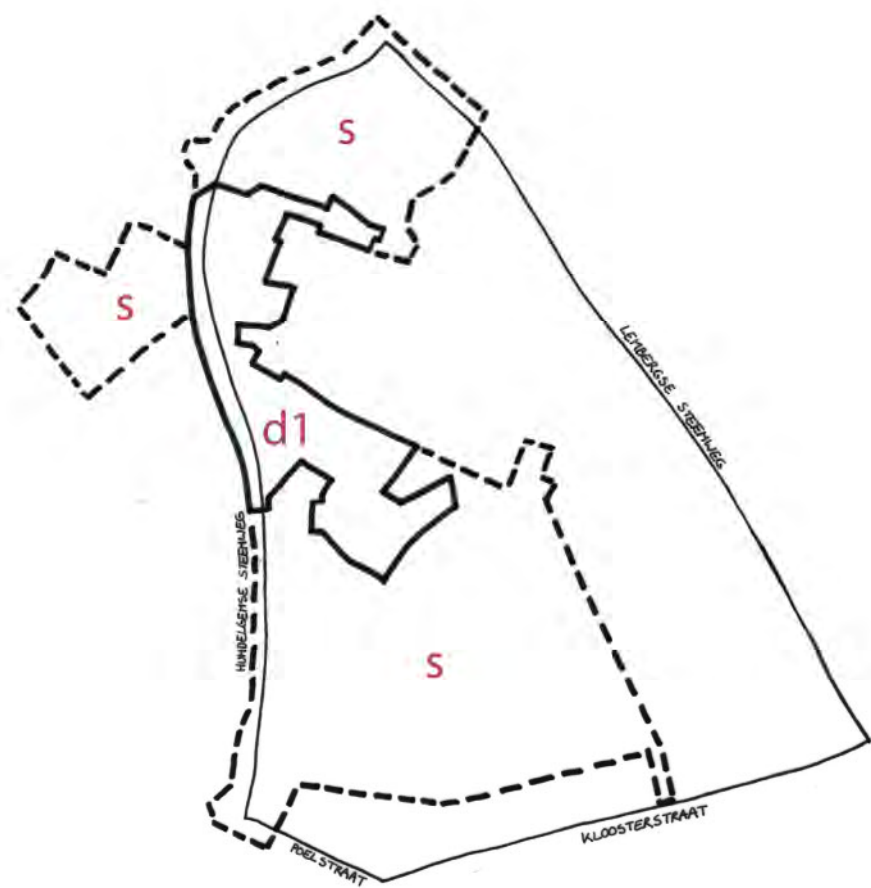
Maatschappelijk speelt de publieke ruimte een cruciale rol. Deze rol is zoals we hierboven reeds aanhaalden erg geëvolueerd. We toonden aan dat ondanks het feit dat alles vluchtig is geworden, we niet hoeven te vervallen in een verhaal van de nostalgische verheerlijking van wat ooit is geweest, noch in dat van een identiteitsloze, generieke en ontruimtelijke stedelijkheid.

Daarom zetten wij in op een publieke ruimte voor Merelbeke, waar ruimtes tast- en benoembaar zijn, waar ruimtes geschapen worden die confrontatie mogelijk maken, waar de confrontatie met de ruimte en zijn gebruikers ervaarbaar is.

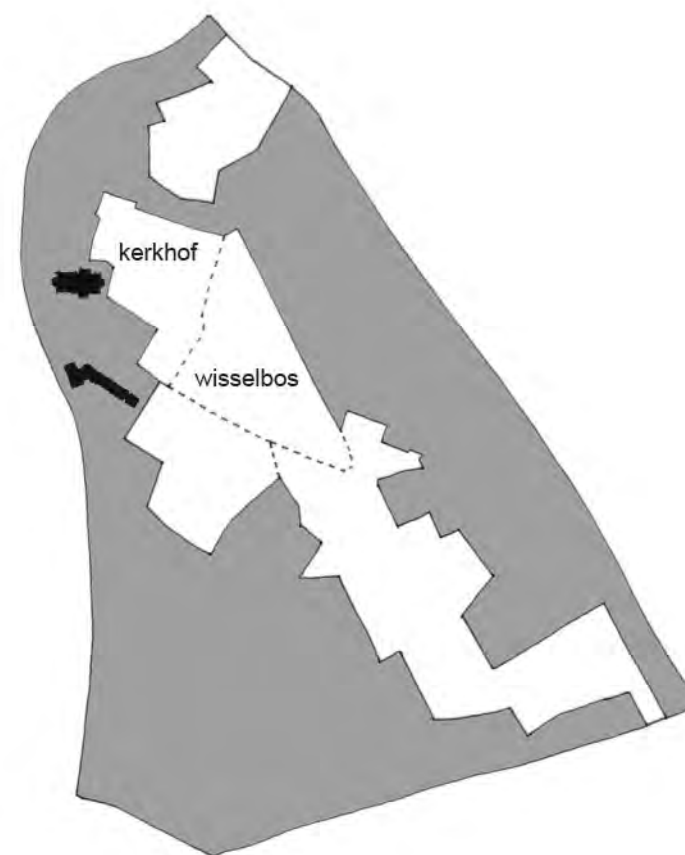
De gebruikers zijn de bewoners van de gemeente, die er ook geboren zijn maar evengoed mensen die naar Merelbeke zijn uitgeweken en er al of niet sterk (bewust of onbewust) zijn geïntegreerd, de mensen die er dagelijks komen werken (vb. op de Axxes-site) en de geregelde of toevallige passant.

Analyse

- Klokvormig kerngebied
- ‘Centrum’ van Merelbeke
- Mobiliteit
- Water en reliëf
- Groenstructuren
- Zonering - functieverweving

klokvormig kerngebied

open ruimte

BPA nr 7bis

Het 'centrum'-gebied van Merelbeke tekent zich op de kaart af als een klokvormig gebied. De klok wordt bepaald door de loop van volgende straten: De Hundelgemse- en Lembergsesteenweg, de Poelstraat en de Kloosterstraat. De gemeente Merelbeke verwacht een masterplan voor het studiegebied (s) dat zij met een contour hebben aangegeven. Het betreft een gebied binnen de 'klok' uitgebreid met de site van het voormalige gemeentehuis en de parkeerruimte bij de site voor overdekte sportinfrastructuur in de Sportstraat. Zij verwacht een verdere uitwerking, een eerste deelproject (d1) van wat zij de 'centrale ontmoetingsruimte' heeft genoemd.

Binnen het klokvormig gebied tekenen zich duidelijk twee 'lege' gebieden af: het kerkhof en het Wisselbos. Naast deze twee kenmerkende ruimtes is er vandaag nog zeer veel open ruimte in het binnengebied aanwezig. Dit vormt een open landschap met een zekere kwaliteit, dat bovendien duidelijk de hoogteverschillen in het gebied laat lezen. Dit landschap daalt af richting Wisselbos en centrum. Hierdoor zijn vanaf de meeste punten in het binnengebied de kerktoren en het gemeentehuis zichtbaar.

Het BPA nr 7bis heeft de bestemmingen van het klokvormig gebied vastgelegd. Op het gros van de open terreinen zullen in de toekomst woonprojecten worden opgericht. In het noorden van het gebied is deze evolutie quasi voltrokken. In de nabije toekomst zullen de terreinen rond het Wisselbos worden aangesneden.

Klokvormig kerngebied

Het klokvormig gebied wordt doorsneden door een aantal oude voet-en landwegen. Deze worden nog zeer intensief gebruikt door schoolgaande jeugd, met fiets boodschappende huismoeders, door de familie als pad naar het centrum waar bijvoorbeeld de kermis staat opgesteld en door recreanten.

Autoverkeer bereikt het binnengebied via de Dokter De Gruyter straat en kan het verlaten via de Mijlekestraat.

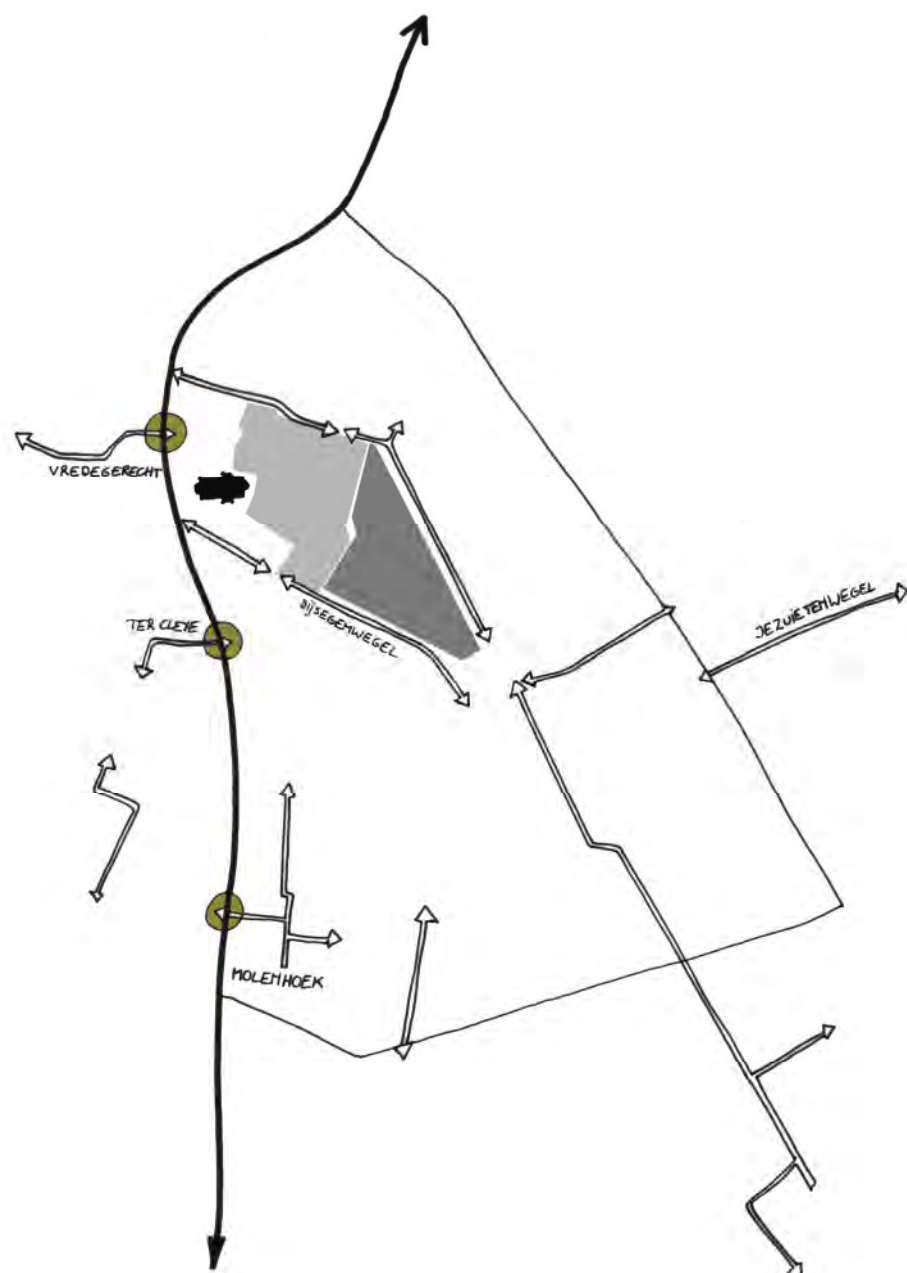

'centrum' van Merelbeke

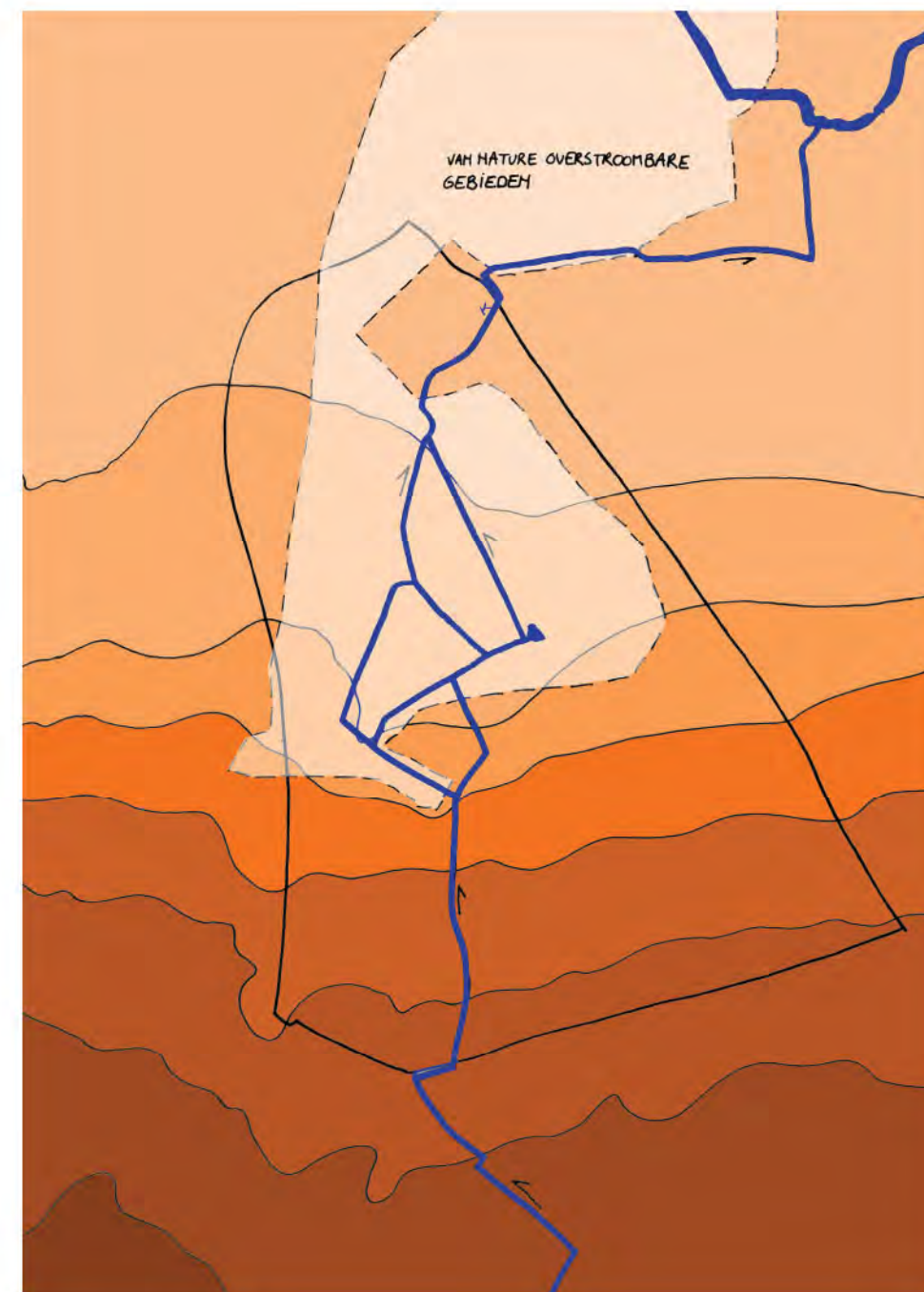
Het huidige 'centrum' van Merelbeke wordt gekenmerkt door de auto. Quasi overal kan en wordt er geparkeerd. Een aandachtig beschouwer merkt daarnaast nog een aantal kenmerkende zaken op: de kerk volledig omringd door parkeermogelijkheden, het standbeeld voor de oorlogsslachtoffers, het oude gemeentehuis, de bomen voor de kerk, de oude tramstelplaats. Het betreffen allen zaken met een zekere geschiedenis. Wanneer men een aantal geschiedenisboeken openslaat beseft men dat al deze zaken een bepaalde symboliek dragen. Veel van deze hebben evenwel hun karakter of betekenis verloren en gaan op in de banaliteit van het parkeren en de steenweg. 'Je bent voorbij het 'centrum' voor je het goed en wel beseft'

In de Hundelgemsesteenweg vindt men diverse horeca- en kleinhandelzaken. Door het eerder beperkte voetpad zijn deze handelszaken weinig zichtbaar. Zo kunnen horecazaken onmogelijk een terras inrichten. Een aantal horeca-zaken tracht dit op te lossen door deze teruggetrokken op eigen terrein te organiseren

bestaande paden en voetwegen

gecombineerde hoogte- en waterlopenkaart

Mobiliteit

De Hundelgemsesteenweg lijdt vandaag onder het doorgaand verkeer naar de E40 en de stad Gent. Dit leidt tot enorme verkeersdrukten en files op piekmomenten. Het gemeentelijk mobiliteitsplan van Merelbeke stelt voor om een gemeentelijke verdeelweg aan te leggen ter hoogte van het Egyptessenplein. Door de aanleg van deze weg zou de Hundelgemsesteenweg ontlast kunnen worden. We konden evenwel vernemen dat de aanleg van een dergelijke verdeelweg nog niet op korte termijn kan worden voorzien.

Het traag verkeer (fietsers en voetgangers) maakt momenteel reeds gebruik van een uitgebreid netwerk van 'trage' wegen. Het betreffen voet- en landwegen die in een vorig tijdperk werden aangelegd, en die vandaag een aantal wegen kortsluit en verschillende sites rond de 'klok' linkt aan het centrum.

Het betreft eveneens Een heel aantal van deze paden monden uit in de Hundelgemsesteenweg en worden in sommige gevallen aan de overzijde verder gezet. Dit zorgt voor een aantal kenmerkende locaties op de Hundelgemsesteenweg: Dijsegemwegel, doorsteek vredegericht, Ter Cleye, pad Residentie Molenhoek.

Bij een sitebezoek op een moment dat de kermis in het centrum was opgesteld, konden we vaststellen dat ondanks het feit dat een groot deel van de parkeerruimte reeds was ingenomen door de kermis zelf, er zich helemaal geen probleem naar parkeren stelde. De bezoekers leken zeer spontaan hun weg te vinden naar parkings in de omtrek, parking sportsite, achter oud gemeentehuis, in de Myleekstraat en een stuk van de voormalige tramstelplaats, en begaven zich vandaar via een voetweg of andere doorsteek naar de kermis.

Het klokvormige gebied vormt het centrale knooppunt naar de verschillende recreatieve polen, Molenkouter (voornamelijk buitensporten), Sportstraat (overdekte sportinfrastructuur)

en Ijzenbroek (passieve recreatie). Het is omringd door 4 scholensites, site OCMW, site gemeentehallen, brandweerkazerne en diverse kasteelparken. Het 'centrum' herbergt een heel aantal gemeenschapsfuncties zoals het gemeentehuis, de bibliotheek, het kerkhof, de post, het vredegericht, het registratiekantoor, het jeugdcentrum, de politie en binnenkort ook het ontmoetingscentrum. De concentratie van het jeugdcentrum, het ocmw, de kleuter- en basisschool, de gemeentehallen, de brandweerkazerne en de voetbalterreinen van KFC Merelbeke ten oosten van de Hundelgemsesteenweg vormt een tegenpool voor de concentratie van de sportsite Sportstraat, schoolsite KTA ten westen van de steenweg.

Het klokvormig kerngebied loopt af naar het bekken van de Schellebellebeek en verder naar de Scheldevlakte. Langsheen de Hundelgemse en Lembergsesteenweg is dit zeer goed voelbaar. Ook langs de wandelpaden in het binnengebied wordt dit onmiddellijk opgemerkt. Zoals reeds aangegeven gaat dit samen met de zichten op de centrumgebouwen alsook met het zicht op de compacte bebossing van het Wisselbos. De waterhuishouding volgt dit reliëf en stroomt via het drassige Wisselbos richting Schellebellebeek, deels in open grachten, deels ingebuisd. Bij hevige neerslag ontstaat er een probleem van infiltratie en afwatering waardoor delen van de voet- en landwegen in het binnengebied gaan fungeren als waterafvoerlijnen. Bij deze hevige neerslag zijn de laaggelegen tuinen van de woningen tussen de Lembergse steenweg en het Wisselbos erg drassig. Door de verdere verkaveling van het binnengebied wordt het item van de waterhuishouding meer en meer een belangrijk aandachtspunt.

Het wisselbos vormt quasi het laagst gelegen terrein van het klokvormig kerngebied. Het bestaat voornamelijk uit populieren die goed gedijen in dit waterrijk gebied. De populieren zijn evenwel kaprijk, het rooien ervan zal zich op de korte (tot middellange) termijn opdringen. Bij recente stormen is het gevaar van omvallende exemplaren en het afbreken van takken reeds gebleken, het rooien van een aantal exemplaren bleek noodzakelijk.

Het gebied is door zijn reliëf erg drassig en quasi ontoegankelijk. Enkel de randen, Dijsegemwegel en Wisselpad zijn toegankelijk. Bij neerslag staat de Dijsegemwegel evenwel onder water. Het wisselpad bestaat uit een verhoogd houten wandelpad ten noorden van het Wisselbos.

Water en reliëf

Overstromingen maken deel uit van het collectief geheugen van de Merelbekenaar.

Ondermeer uit het boek Dorpsbeelde uit het Verleden, samengesteld door Frans Timmerman blijkt dat Merelbeke een laaggelegen gebied was, met overwegend weiden (meersen), zeer waterrijk en dikwijls overstroomd door de buiten hun oevers tredende beken en de Schelde. Het kampte in het verleden dan ook met een heel aantal overstromingen. Ook recent deden zich een aantal overstromingen voor.

- open weilanden, grasvelden
- dichte bosbegroeiing
- bomenrijen
- solitaire bomen
- haagstructuren

Groenstructuren

Vandaag is er zoals aangegeven veel groene open ruimte in het binnengebied van de klokvormige ruimte.

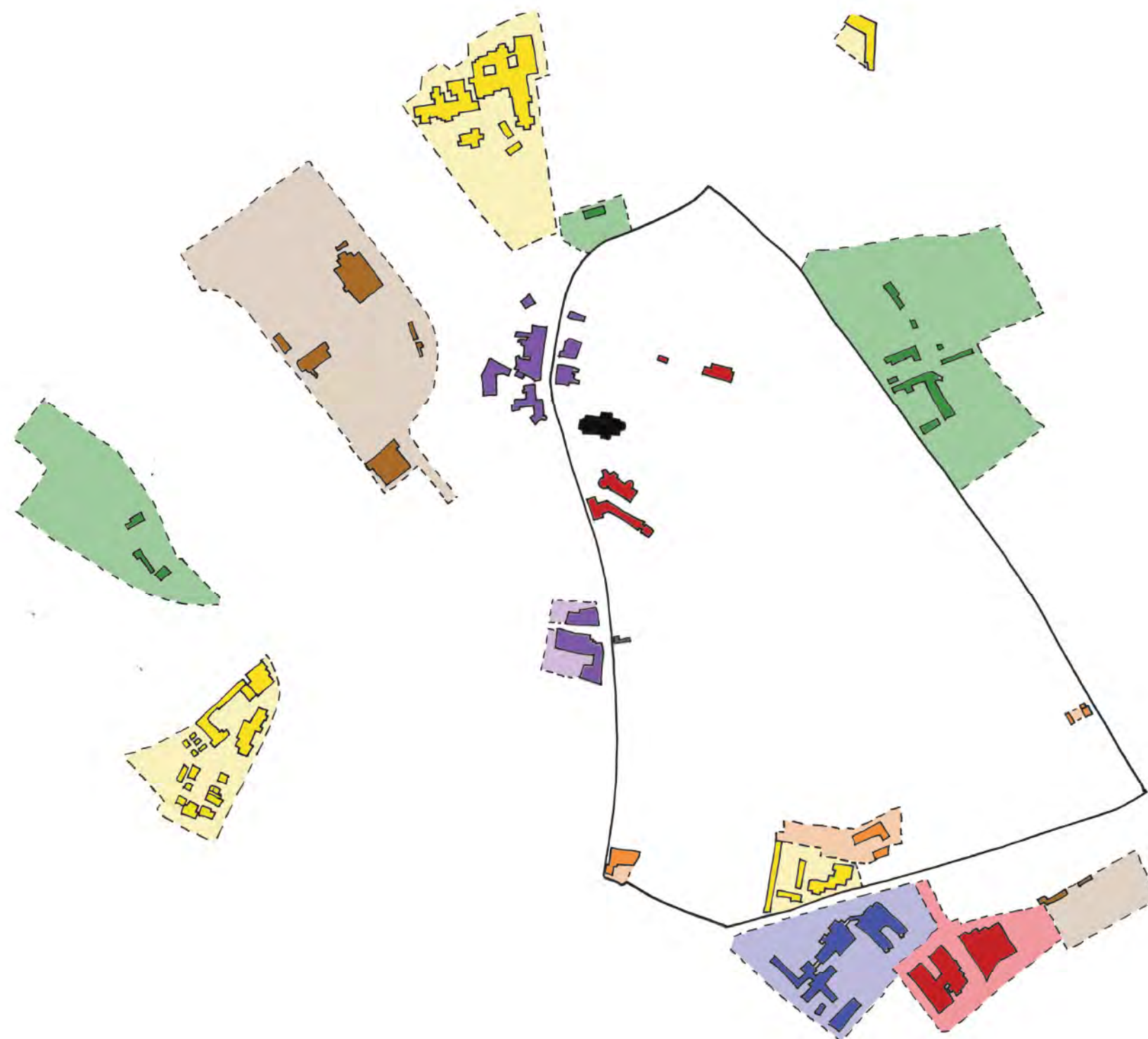
De kasteelparken rond de klokvormige ruimte en het Wisselbos vormen zeer kenmerkende groenzones.

Bomenrijen en hagen omranden de percelen in de verschillende villawijken.

De Braambos verkaveling onderscheidt zich van andere door de aanwezigheid van de open Braambosbeek, afgelijnd met bomen. In de beek blijft evenwel weinig water staan.

De Dokter De Gruyterstraat vormt een groene woonstraat.

- kasteelsites
- openbare/publieke gebouwen
- schoolsites
- commerciële activiteiten
- sportsite
- jeugdwerking
- ocmw site (rusthuis, dienstencentrum)

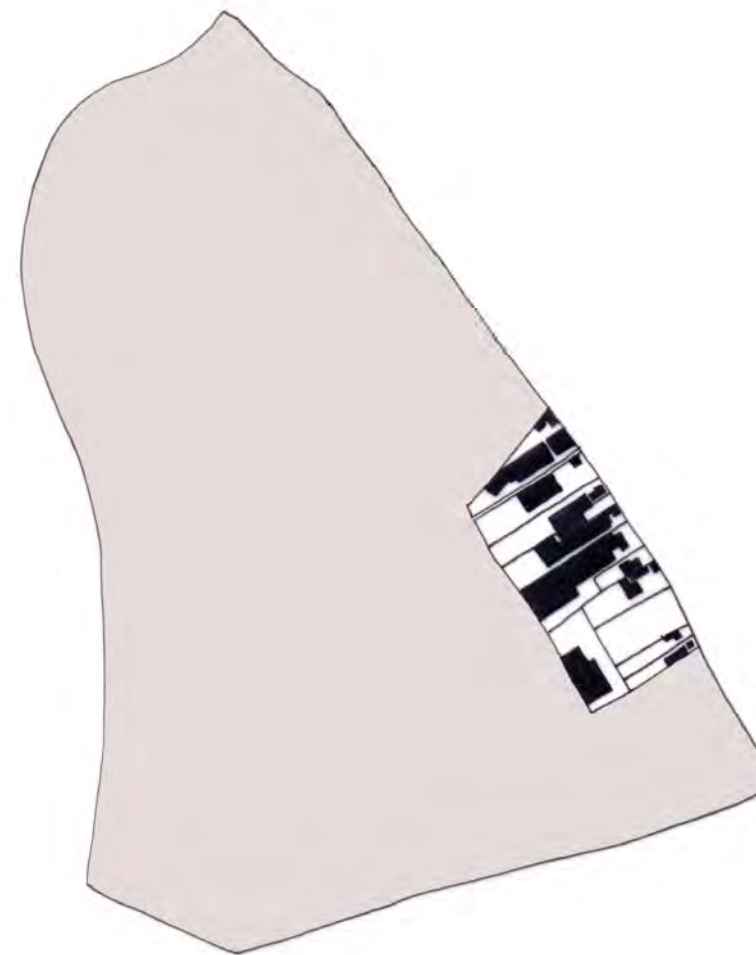

Zonering en functieverweving

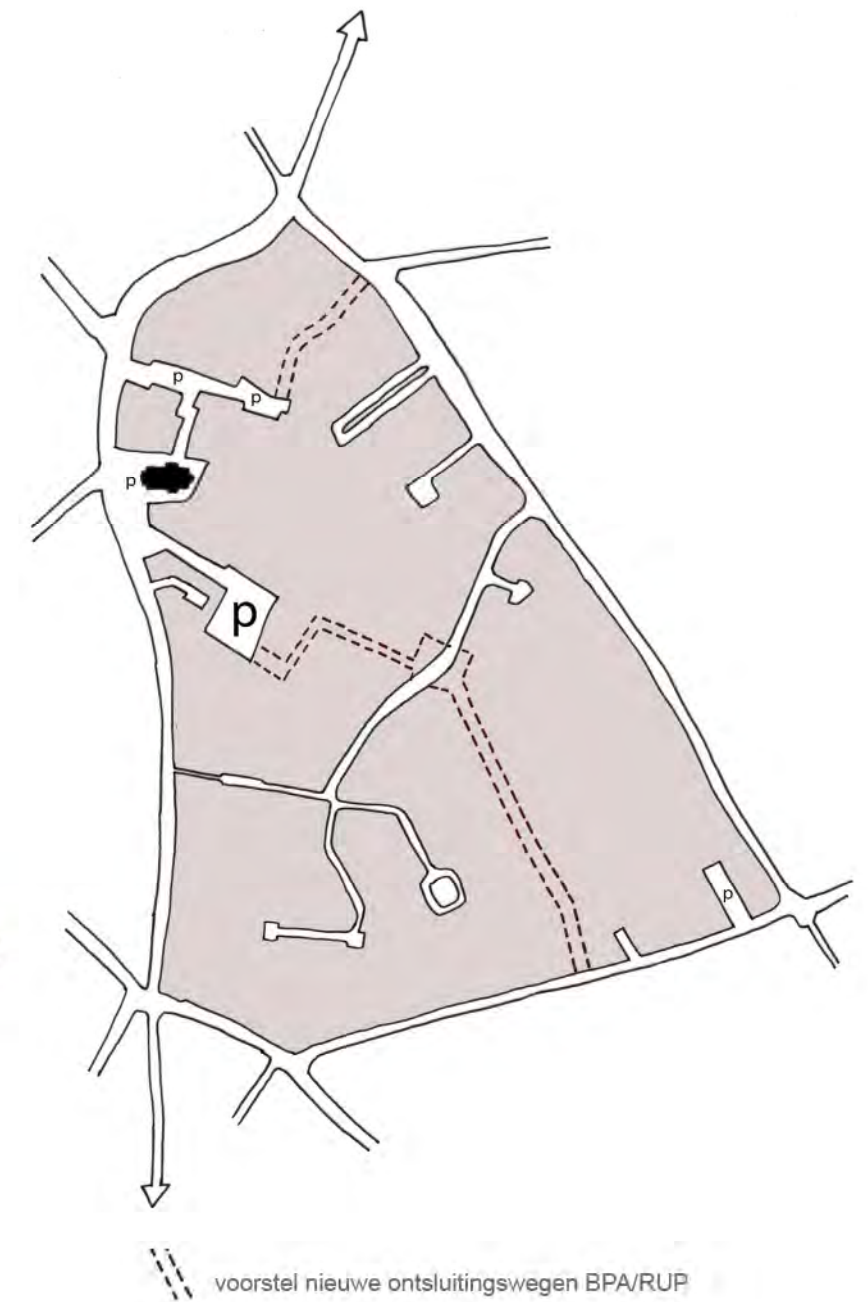
Het klokvormige gebied vormt het centrale knooppunt naar de verschillende recreatieve polen, Molenkouter (voornamelijk buitensporten), Sportstraat (overdekte sportinfrastructuur) en IJsenbroek (passieve recreatie).

Het is omringd door 4 scholensites, site OCMW, site gemeentehallen, brandweerkazerne en diverse kasteelparken. Het 'centrum' herbergt een heel aantal gemeenschapsfuncties zoals het gemeentehuis, de bibliotheek, het kerkhof, de post, het vrederecht, het registratiekantoor, het jeugdcentrum, de politie en binnenkort ook het ontmoetingscentrum.

De concentratie van het jeugdcentrum, het ocmw, de kleuter- en basisschool, de gemeentehallen, de brandweerkazerne en de voetbalterreinen van KFC Merelbeke ten oosten van de Hundelgemsesteenweg vormt een tegenpool voor de concentratie van de sportsite Sportstraat, schoolsite KTA ten westen van de steenweg.

tuinbouwsite met serres langsheen lebergese steenweg

overzicht huidige verkeersafwikkeling

Bestaande plannen en regelgeving - plannen en regelgeving in opmaak

Het ruimtelijk structuurplan voor de gemeente Merelbeke omschrijft de ontwikkelingen in het centrumgebied als een strategisch project met voorbeeldfunctie. De basis voor deze ontwikkelingen werd gelegd in het BPA n°7, opgemaakt in 1982 , en aangepast in 1990 en 2003 . Vandaag ligt er een RUP op tafel die een bijsturing is van dit BPA.

Hetzelfde structuurplan voorziet dat op quasi alle aangegeven terreinenbinnen het centrumgebied op korte termijn (1998-2007) woningen worden gerealiseerd.

Ten oosten langsheen deLembergsesteenweg, bevinden zich nog een aantal terreinen met daarop serres. Op een aantal van deze sites is er geen activiteit meer. Deze zones kunnen samen met de aanpalende terreinen aangesneden worden voor de realisatie van nieuwe woningen. Geheel in de lijn van Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen is het doel het centrum te densifiëren en dat met een diversiteit aan woontypes.

In het voorliggende RUP werd het terrein waarop zich vandaag het kerkhof bevindt buiten beschouwing gelaten. Het huidige bestuur van de gemeente Merelbeke heeft de beslissing genomen het debat omtrent de verhuis van het kerkhof te bevriezen tot volgende legislatuur. Een eventuele verhuis van het kerkhof is met andere woorden pas mogelijk op de lange tot zeer lange termijn.

De hierboven vermelde plannen vormen de basis van ons voorstel.

Zoals reeds aangegeven wordt de openbare ruimte van Merelbeke gedomineerd door parkeerruimtes.

Een mobiliteitsstudie heeft uitgewezen dat er in de huidige situatie meer dan genoeg of teveel parkeerruimte aanwezig is.

In de geplande situatie (situatie voorliggend RUP met realisatie van heel aantal nieuwe woon- en projecten van openbaar nut) worden de parkinggelegenheden rond kerk, voor en achter het gemeentehuis, en ter hoogte van de voormalige tramstelplaats geschrapt.

In plaats daarvan worden 2 groenparkings voorzien. De parkeerplaatsen op de Hundelgemsesteenweg, rond de sportsite, en achter het oude gemeentehuis zouden behouden blijven.

Volgens de studie stelt er zich voor de geplande situatie geen probleem voor wat betreft de nieuwe woongebouwen aangezien deze in eigen stelplaatsen voorzien.

Voor wat betreft de gebouwen van openbaar nut worden de geplande groene parkings ‘cultureel centrum’ en ‘voormalige tramstelplaats’ voorgesteld. In eerste instantie was voorzien dat men op de eerste parking 46 plaatsen zou voorzien en op de tweede 19 parkeerplaatsen. Bij piekmomenten van het OC zou dit onvoldoende zijn en zou er parkeren op de verkeersarme pleinen moeten toegelaten worden. De mobiliteitsstudie opteert voor een volledig verbod van parkeren op de verkeersarme pleinen in functie van de eenduidigheid van het parkeerregime.

De studie pleit voor geconcentreerd parkeren en voor de uitbreiding van de capaciteit van de twee voorziene groenparkings tot 91 en 30 plaatsen, wat overeenkomt met 40% en 32% inname van de voorziene oppervlakte. Dit standpunt wordt ondersteund door het voorliggend RUP waar 180 parkings worden toegelaten op parking OC, en 48 op parking ‘voormalige tramstelplaats’.

We merken op dat naast de openbare parkeerplaatsen er in het centrumgebied meerdere parkeervlaktes zijn georganiseerd op privé-terrein: Colruyt, Ceramico-CM-The Challenge, Toyota. De parking Ceramico-CM-The challenge is een voorbeeld van een parking meervoudig gebruik.

Ten zuiden is er ook nog heel wat parkeergelegenheid rond de gemeentehallen en rond en op de site van het OCMW. Het jeugdcentrum Gnirk dat zich op de Molenhoek bevindt beschikt vandaag niet over een eigen parking. De mobiliteitsstudie stelt de noodzaak van de geplande parking voor dit jeugdcentrum in vraag.

Interpretatie van de site - visie

Algemeen

Mobiliteit

Hundelgemsesteenweg

De nevenschikking

Stadsplein

Pastorie

Kerkplein en de kerkomgang

Bouwblok

Voormalige tramstelplaats

Kerkhof

Wisselpark

Paden en voetwegen

Dijsegemwegel

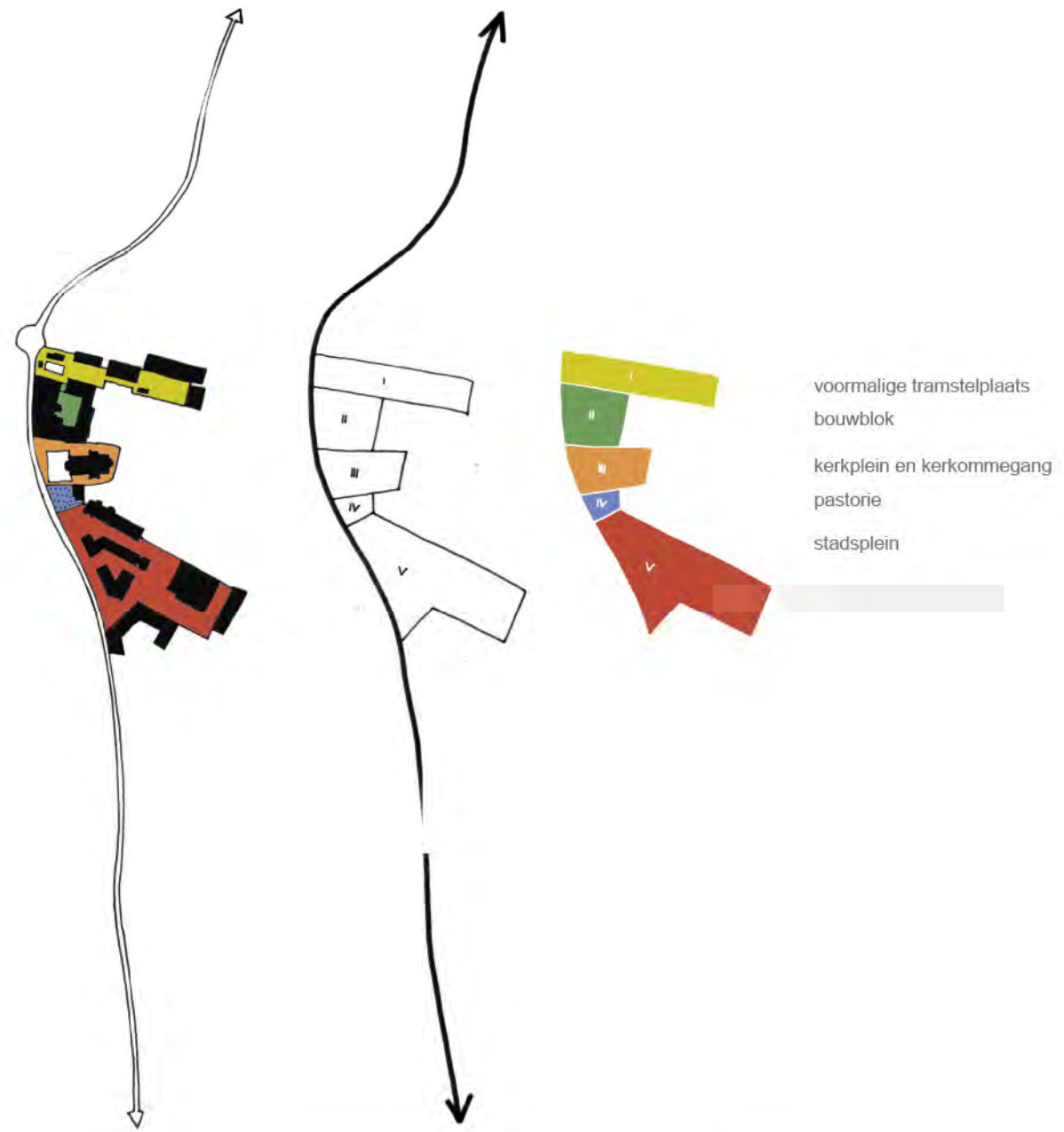
Wisselpad

Braambosbeekwegel (Molenhoekwegel)

Aan- en vertakkingen op de 'klok'

Sportstraat

Binnengebied achter gemeentehuis

nevenschikking langsheen Hundelgemsesteenweg

Het plan- en studiegebied voor het masterplan hebben wij ruimer geïnterpreteerd dan in de opdracht was aangegeven (studiegebied (s) op kaart *klokvormig kerngebied*).

Wij vinden het belangrijk ook een uitspraak te doen over het Wisselbos, het kerkhof, de ontsluitingen en concepten van de wooninbreiding en –uitbreidingsgebieden binnen de ‘klok’ alsook de diverse verbindingen/doorsteken naar sites buiten de ‘klok’.

De Hundelgemsesteenweg is een belangrijke drager van het gebied. Wij zien deze drager evolueren naar een echte ‘leef’-steenweg, een steenweg van ontmoeten, flaneren en vertoeven. Zoals reeds aangegeven is onze samenleving de laatste decennia enorm geëvolueerd. De aanleidingen om ‘*op straat te komen*’ zoals we ze leerden kennen uit de historische foto’s (de processies en inhuldigingen) zijn er niet meer. De inzet op de steenweg als een leefstraat is bijgevolg een pleidooi tot herinterpretatie. Een nieuw profiel van de Hundelgemsesteenweg moet de straat terug als een ruimte laten voelen. Het wordt dé ruimte waar de Merelbekenaar passeert, flaneert, verblijft – op de schaal van Merelbeke wel te verstaan - op weg naar de bakker, de slager, de bio-supermarkt, de groeten-en fruitwinkel, de speciaalzaak. Evengoed wordt het de ruimte die je oversteekt, passeert op weg naar school, het werk, het zwembad. Belangrijk hierbij is dat zij ook hierbij als ruimte wordt ervaren. Nog anders wordt het de ruimte waar je anderen ontmoet.

Waar de Hundelgemsesteenweg in het historische centrum voorbijschiet aan wat de gemeente Merelbeke als de ‘centrale ontmoetingsruimte’ heeft benoemd, opteren wij voor een zuivere nevenschikking van een aantal duidelijk omlijnde, voelbare en benoembare ruimtes met elk een eigen identiteit en functionaliteit: het stadsplein, de pastorie, het kerkplein met de kerkomwegang, het bouwblok, de voormalige tramstelplaats.

Hiermee gaan we in tegen het huidige amalgaam van in elkaar vloeiende ruimtes, een grote niet-plaats, waarbij geen enkel publiek gebouw (kerk noch gemeentehuis) de kracht heeft de ruimte te bepalen.

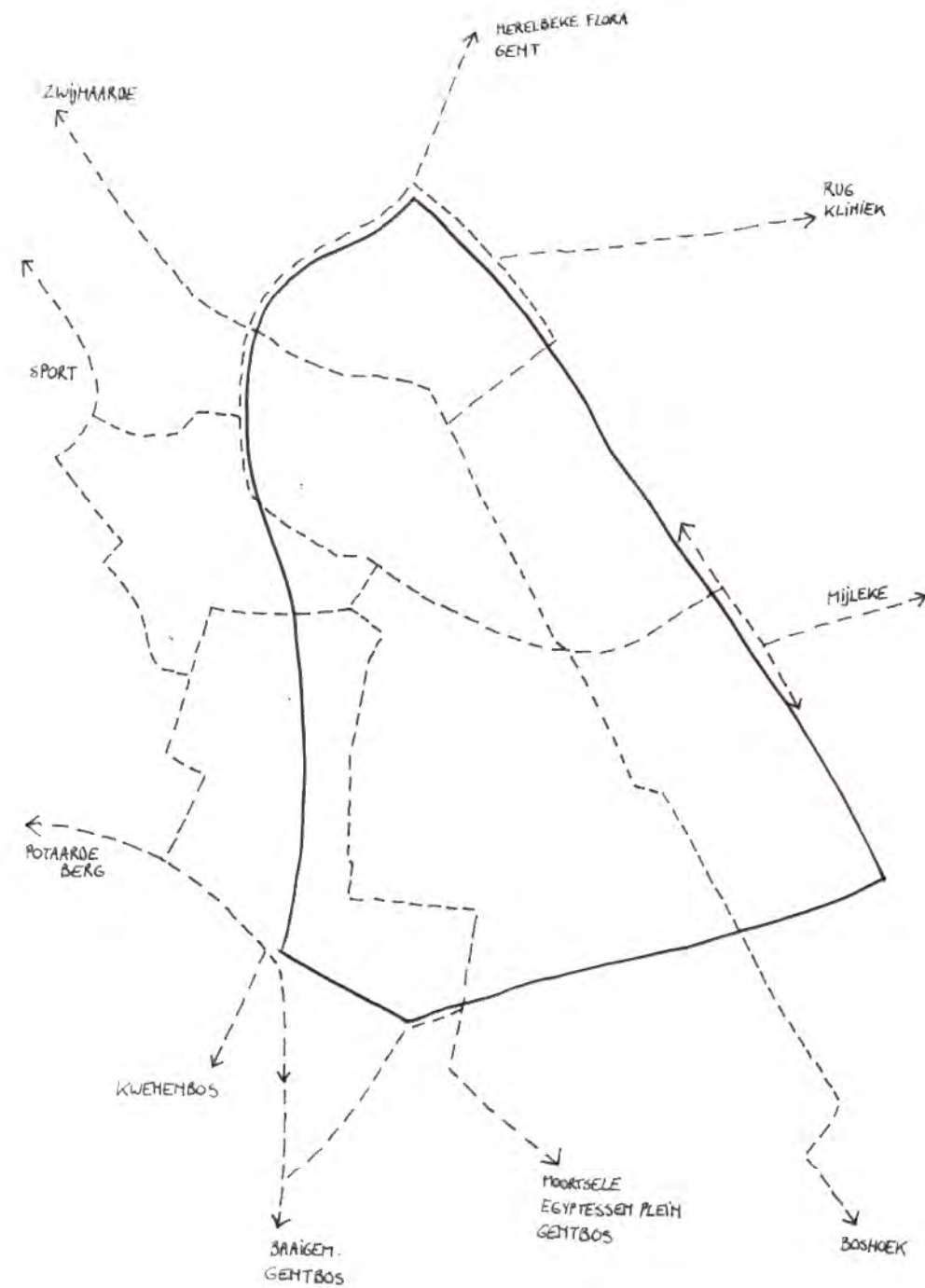
De site van het kerkhof, opgespannen tussen de site van de voormalige tramstelplaats en de site rond het administratieve centrum, neemt in het centrum een belangrijke plaats in. Niet in het minst omdat zij paalt aan de meeste ruimtes waarover een uitspraak wordt verwacht.

In geval van een mogelijke reconversie tot woonerf, krijgt de kerkhofsite in ons plan duidelijk randen en specifieke toegangen. Het wordt een ‘binnenruimte’ in het centrumgebied.

Het wisselbos dient op korte (tot middellange) termijn gekapt te worden. Er dient zich een opportuniteit aan om van dit ondoordringbaar bos, een blinde ‘vlek’, een natuurlijk en landschappelijk geheel te maken, het ‘wisselpark’: een kwelgebied dat naargelang de klimatologische omstandigheden aan- en ontzwelt. Het park zal als leegte of tegengewicht voor het geplande ontmoetingscentrum fungeren. Het park zal door zijn landschappelijkheid en dynamiek bijdragen tot kwaliteit van het gedensifieerd binnengebied van de ‘klok’.

Algemeen

Bij de geplande densificatie van het vandaag nog open binnengebied verdient de ontsluiting, inplanting en concept bijzondere aandacht. De densifiëring en bijgevolg de aangroei van de klok met verschillende gezinnen kan het gebied een extra dynamiek geven. Wij vinden het belangrijk de huidige ervaring van ‘openheid’ in dit gebied te bewaren. Hiervoor dienen de verharde oppervlaktes weloverwogen en beperkt en de ontsluitingen strategisch bepaald. Men dient op zoek te gaan naar de gepaste woontypes. Bovendien kan de verscheidenheid aan woontypes de klok nog een extra waarde geven.

netwerk van voet- en landwegen - traag verkeer

- parkeerhaven 'voormalige tramstelplaats' - 30 parkeerplaatsen voor frequent gebruik
- groenparking 'voormalige tramstelplaats' - 46 extra parkeerplaatsen bij piekmomenten
- parkeerhaven 'ontmoetingscentrum' - 80 parkeerplaatsen voor frequent gebruik
- groenparking 'ontmoetingscentrum' - 90 extra plaatsen

parkeerhavens

De Hundelgemsesteenweg blijft een belangrijke verkeersader. Tot de realisatie van de gemeentelijke verdeelweg zal deze ader heel wat doorgaand verkeer blijven slikken. Voor de noord-zuid verbindingen tussen het rond punt ‘*voormalige tramstelplaats*’ en de Molenhoek maken we daarom een onderscheid tussen traag en gemotoriseerd verkeer.

Fietsers worden aangemoedigd om vanaf het rondpunt of vanaf de Molenhoek te opteren voor het netwerk van trage wegen parallel aan de steenweg. Dit netwerk (het netwerk van voet- en landwegen) wordt waar nodig vervolledigd en versterkt.

In de Hundelgemsesteenweg geldt er een snelheidsregime van 30 km/u tussen het rondpunt en de Molenhoek. Eventuele fietsers rijden er op de rijbaan en laten samen met het profiel van de weg het snelheidsregime mee respecteren; zij remmen het autoverkeer af.

Conform de mobiliteitsstudie wordt er geopteerd voor geconcentreerd parkeren op zogenaamde ‘parkeerhavens’ en het schrappen van de parkeerplaatsen op de verschillende pleinen. Ten noorden van het centrumgebied is er de parkeerhaven ‘voormalige tramstelplaats’ en ten zuiden de parkeerhaven ‘ontmoetingscentrum’.

Wij kiezen ervoor beide parkeerhavens deels te voorzien van plaatsen voor frequent gebruik en deels voor gebruik op piekmomenten. De delen voor gebruik op piekmomenten worden als groenparking vormgegeven. Zo krijgt de parking ‘voormalige tramstelplaats’ 30 plaatsen en de parking ‘OC’ 80 plaatsen voor frequent gebruik. De mobiliteitsstudie heeft uitgewezen dat dit aantal, samen met de plaatsen op de Hundelgemsesteenweg, die we grotendeels behouden, volstaat om aan de vraag te voldoen. Op piekmomenten ontstaan op de parking ‘voormalige tramstelplaats’ 46 en op de parking ‘OC’ 90 extra plaatsen. Naast deze plekken zou

er ook nog extra stalcapaciteit kunnen gecreeërd worden door de private parkings van Colruyt en Ceramico op specifieke momenten open te stellen (na sluitingsuur van de winkels). Hiervoor dient het stadsbestuur met de betrokkenen dan wel een akkoord te bereiken.

Beide private parkings passen samen met de parkeerruimte in de Sportstraat binnen het netwerk van paden, voet- en landwegen zodat vlotte, aangename en voor het overgrote deel verkeersvrije verbindingen ontstaan naar zowat alle bestemmingen in het binnengebied.

Voor de bereikbaarheid van de parkeerhavens is ervoor geopteerd enerzijds het vlot verloop van de Hundelgemsesteenweg zo weinig mogelijk te storen; en anderzijds het creeëren van shortcuts doorheen het binnengebied te vermijden. Daarenboven is er geopteerd om de pleinen zo goed als vrij te houden van gemotoriseerd verkeer.

Parkeerplaatsen in de Hundelgemsesteenweg worden gebruikt voor kortparkeren, de parkeerhavens voor middellang tot lang parkeren. Dit heeft als gevolg dat bij middellang tot lang parkeren de auto op een zekere (wandel)afstand van de bestemming dient achtergelaten te worden. We geloven dat door de aanleg dit geenszins een belemmering of nadeel hoeft te zijn, integendeel zijn we ervan overtuigd dat dit na enige tijd als een evidentie en een kwaliteit zal worden ervaren.

De in- en uitrit van de parking ‘OC’ bevindt zich op de Hundelgemsesteenweg. De parking ‘voormalige tramstelplaats’ bereikt men via de Hundelgemsesteenweg, men rijdt af via een vierde arm aan het rond punt. Bij evenementen op het stuk ‘frequent parkeren’ van deze parking, kan er geparkeerd worden op het stuk ‘minder frequent parkeren’. Deze parking is op dat moment toegankelijk via de Lembergsesteenweg.

Het binnengebied van het klokvormig kerngebied wordt gevoed via de Dokter De Gruyterstraat en de Myleekstraat, men verlaat het gebied enkel via de Lembergsesteenweg. Een extra toegang wordt voorzien door de in BPAⁿ7 voorziene baan in de lijn van de Dijsegemwegel. Deze weg wordt éénrichtingsverkeer vanaf de Kloosterstraat tot aan het Wisselpark. Deze weg loopt niet door tot aan het stadsplein.

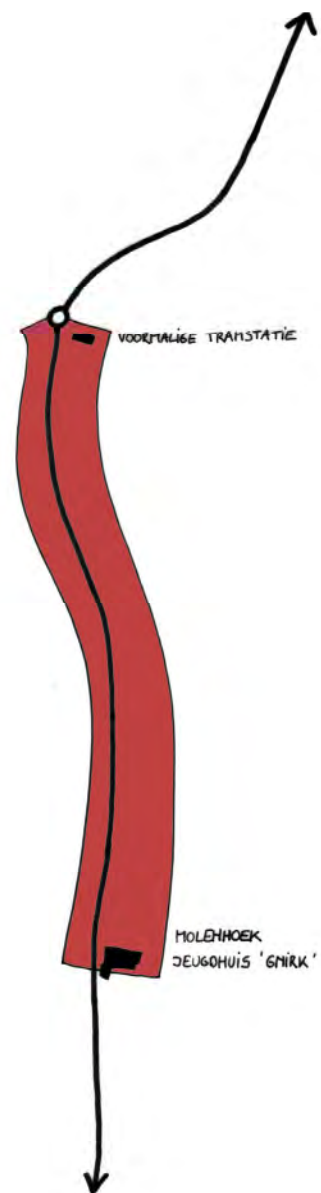
De parkeergarages van de voorziene woonprojecten kunnen via de Dokter De Gruyterstraat en via de weg naar de parking ‘OC’ bediend worden. De parkings van de nieuwbouwprojecten ter hoogte van de ‘voormalige tramstelplaats’ en de eventuele projecten op de site van het huidige kerkhof worden bediend via de weg die aantakt op de Lembergsesteenweg en die eveneens de parkeerhaven ontsluit. Leveringen aan horecazaken gelegen achteraan de ‘voormalige tramstelplaats’ gebeuren eveneens langs deze weg.

Er is zoals de mobiliteitsstudie ook al aangaf, niet geopteerd voor aanleg van een extra parking voor het jeugdcentrum Molenhoek. In de buurt van het jeugdcentrum is reeds heel wat parking aanwezig langs de aanpalende straten, alsook aan de site van het OCMW en de gemeentehallen. Bij grote pieken kunnen ook de private parkings Toyota, Colruyt, Ceramico alsook de parking van het ‘OC’ worden ingezet.

Het valt op te merken dat men de maximale vraag aan parkeerplaatsen voor het ‘OC’ op 153 plaatsen schat. De parking ‘OC’ kan in voorliggend ontwerp 170 wagens aan. Met de informatie waarover we beschikken kunnen we bijgevolg besluiten dat zelfs op piekmomenten van meerdere functies tegelijk er geen echt probleem van parkeren hoeft te ontstaan.

Mobiliteit

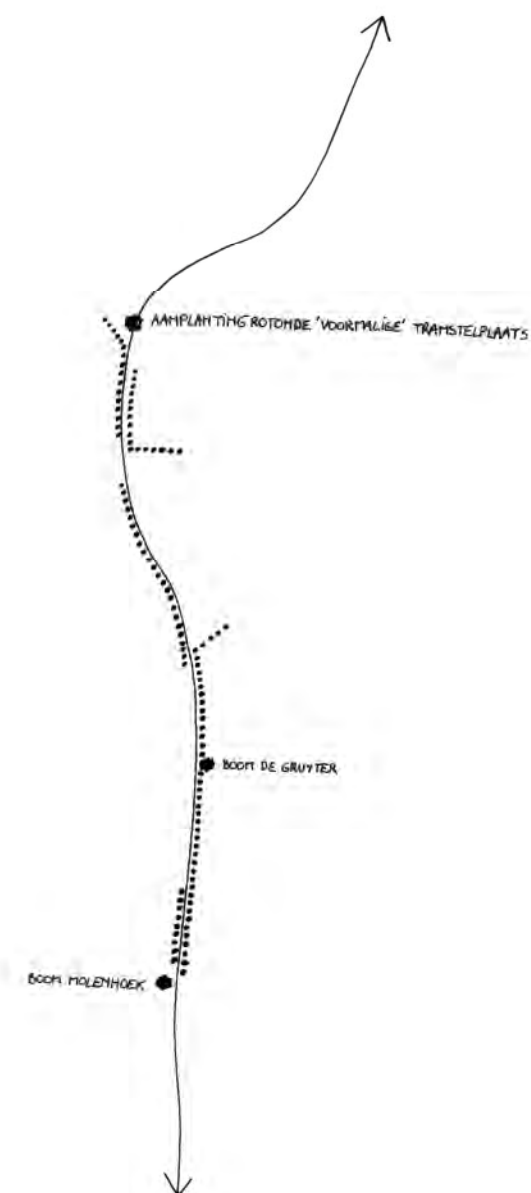
De verkeerssituatie ter hoogte van de Molenhoek wordt wel grondig aangepakt. Belangrijk is dat fietsers en voetgangers hier op een veilige en leesbare manier de Hundelgemsesteenweg kunnen oversteken. De verkeerslichten worden zo geregeld dat fietsers sneller en langer groen licht hebben dan de voertuigen.

zone 30

begin/einde

alternerende bomenrijen

alternerende bomenrijen

Hundelgemsesteenweg

De Hundelgemsesteenweg krijgt vanaf het rondpunt 'voormalige tramstelplaats' tot aan de molenhoek het snelheidsregime 30km/u. Het fietsverkeer wordt zoals reeds aangegeven aangemoedigd om vanaf het rondpunt of vanaf de Molenhoek te opteren voor het netwerk van trage wegen.

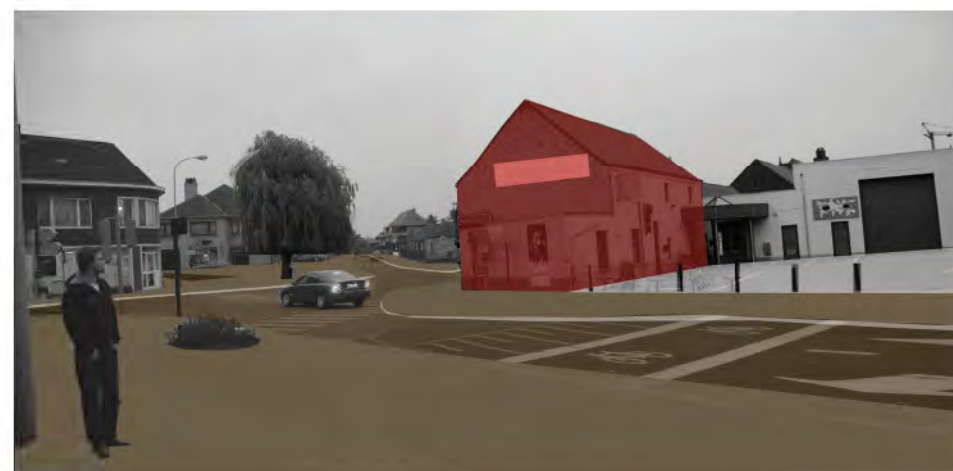
Er werd geopteerd voor een basisprofiel met een rijweg van 6,5m breedte en twee voetpaden van 3m breedte. Waar mogelijk, en quasi zoals in de huidige situatie, worden parkeerplaatsen voorzien. Het profiel werd bepaald vanuit een aandacht voor de ruimtelijke beleving van zowel de voetganger, de fietser als de automobilist.

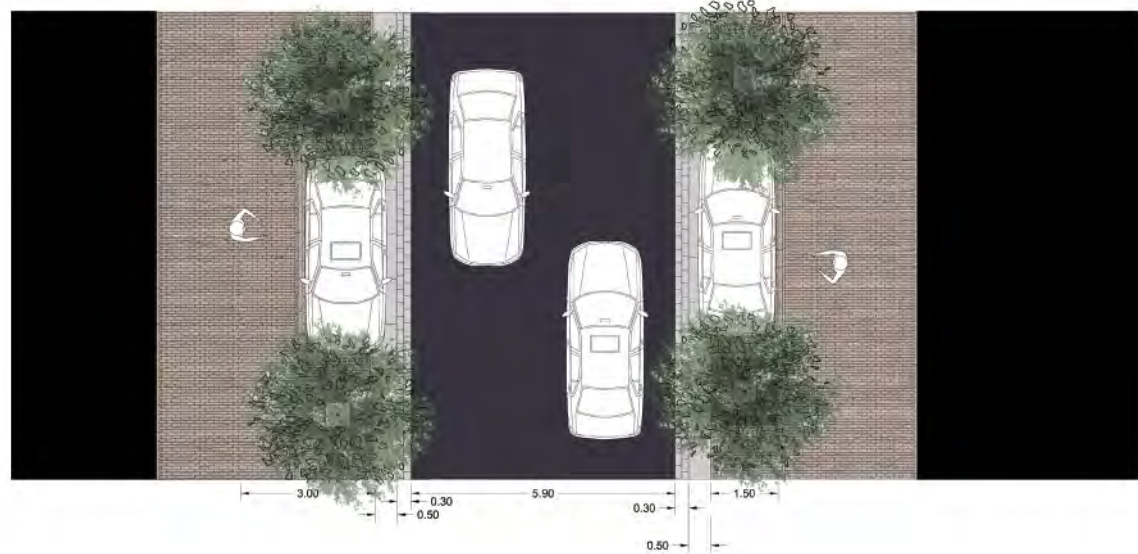
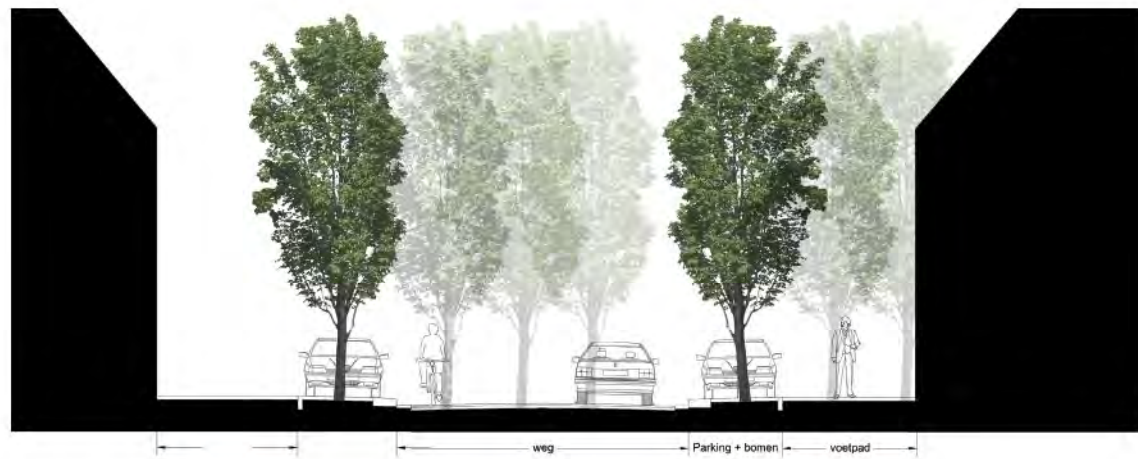
Het vooruitschrijden in de steenweg wordt begeleid door een bomenrij. De bomenrij benadrukt het specifieke bochtige of meanderende karakter van de steenweg. Ter hoogte van de Molenhoek start een bomenrij aan weerszijden van de steenweg. Dit als antwoord op de verbrokkeling van het lint van gebouwen op deze plaats (tegenover jeugdhuis). Ter hoogte van de nevenschikking verspringt de bomenrij, en ondersteunt hierdoor de opeenvolging van ruimtes. De doorrit door het centrum vanaf de Molenhoek eindigt ter hoogte van het ronde punt bij de 'voormalige tramstatie' opnieuw met een bomenrij dubbele bomenrij.

Aan het begin/einde van doorrit wordt er ter hoogte van de Molenhoek ruimte gecreëerd voor het jeugdcentrum Gnirk. Op die manier kan het jeugdcentrum, en de activiteit die het met zich meebrengt, meer aanwezig zijn in het straatbeeld. De gevels van het jeugdcentrum worden aangekleed en tonen zich manifester. Tegelijk kunnen de activiteiten van het jeugdcentrum erop geafficheerd worden.

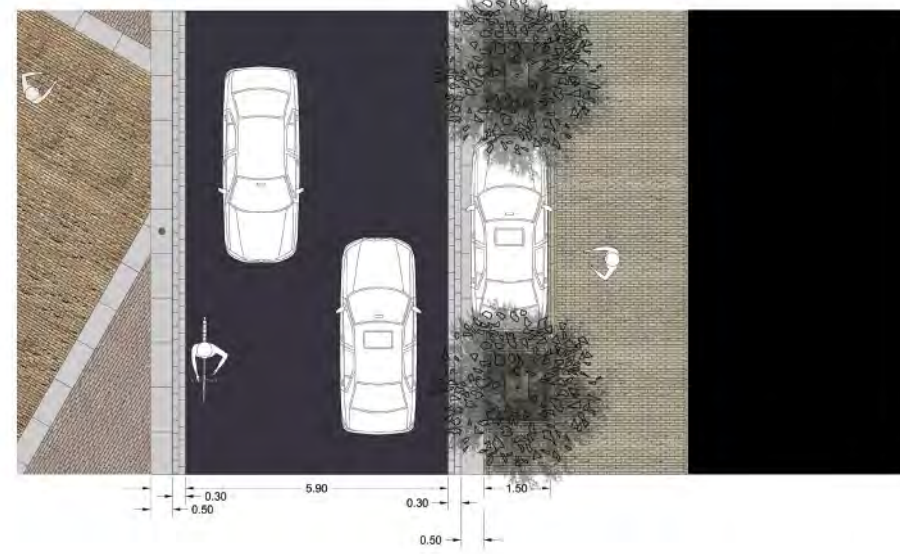
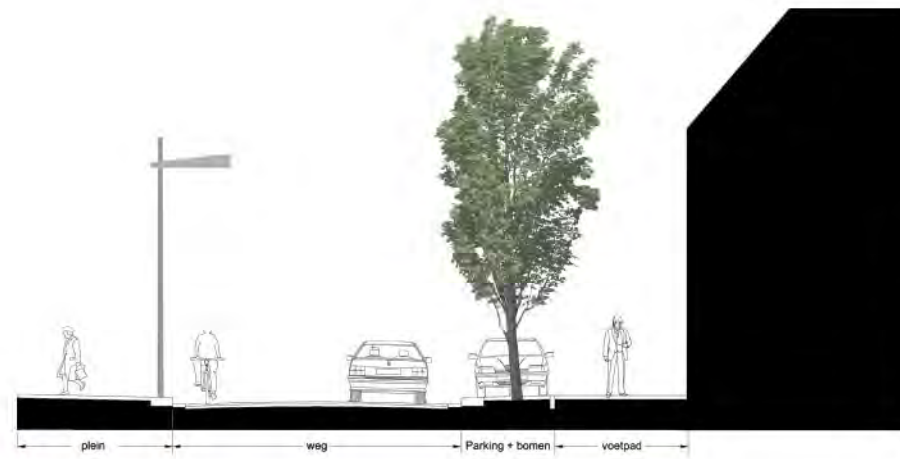
Aan de overzijde van de Molenhoek ontstaat ruimte bij een aangeplante boom met brede lage kruin, waar de jongeren voor of na school kunnen samenkomen, wachtend op de bus of .

De oude Tramstatie is een beschermd monument. Het gebouwtje wordt geïsoleerd zodat het als monument tot zijn waarde kan komen. Het gebouw kan een café of koffiehuis herbergen.

Kleiklinkers 204x101x67cm
 Trottoirband 10x30x100cm type ID1
 Kleiklinkers 204x101x67cm
 + boomroosters
 Trottoirband 50x20x100cm
 Goot 30x15x7cm
 Asfalt
 Goot 30x15x7cm
 Trottoirband 50x20x100cm
 Kleiklinkers 204x101x67cm

Kleiklinkers 204x101x67cm
 Trottoirband 10x30x100cm type ID1
 Kleiklinkers 204x101x67cm
 + boomroosters
 Trottoirband 50x20x100cm
 Goot 30x15x7cm
 Asfalt
 Goot 30x15x7cm
 Trottoirband 50x20x100cm
 Kleiklinkers 204x101x67cm

Verlichting
 sfeerverlichting bevestigd aan palen van 4m hoog,
 elke 14m alternerend links/rechts van de steenweg

Materialisatie
 steenweg in donkerkleurige asfalt,
 voetpad en parkeervlakken in legpatroon van gebakken
 klinkers,
 boordsteen in uitgewassen beton
 bomen: haagbeuk as op as 7m,
 voorzien van metalen boomrooster

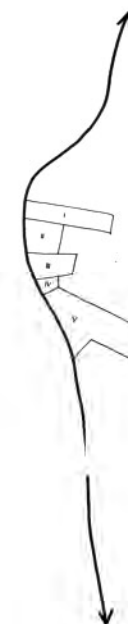

Overzicht klokvormig kerngebied

Masterplan Centrumgebied

De nevenschikking

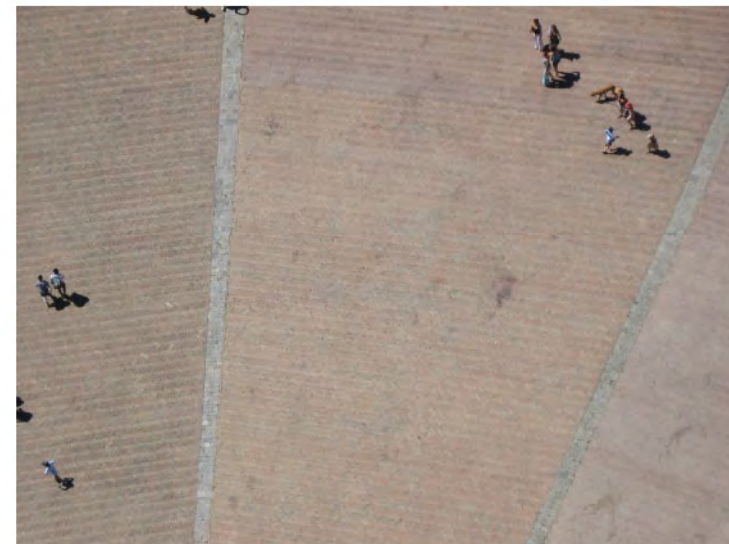
Stadsplein

Pastorie

Kerkplein en de kerkomgang

Bouwblok

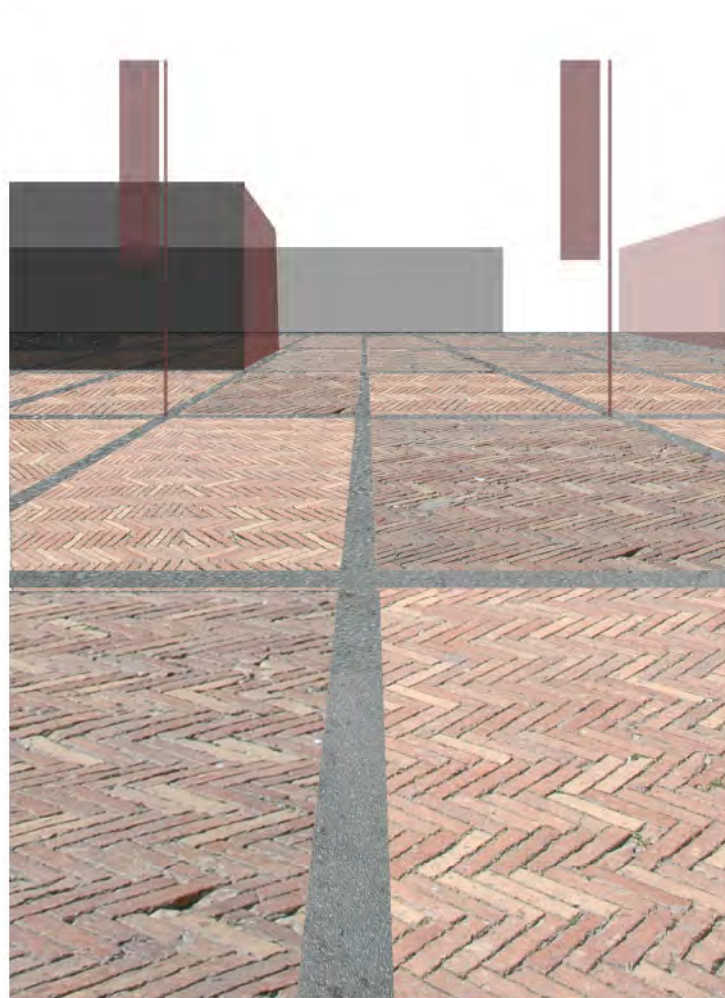
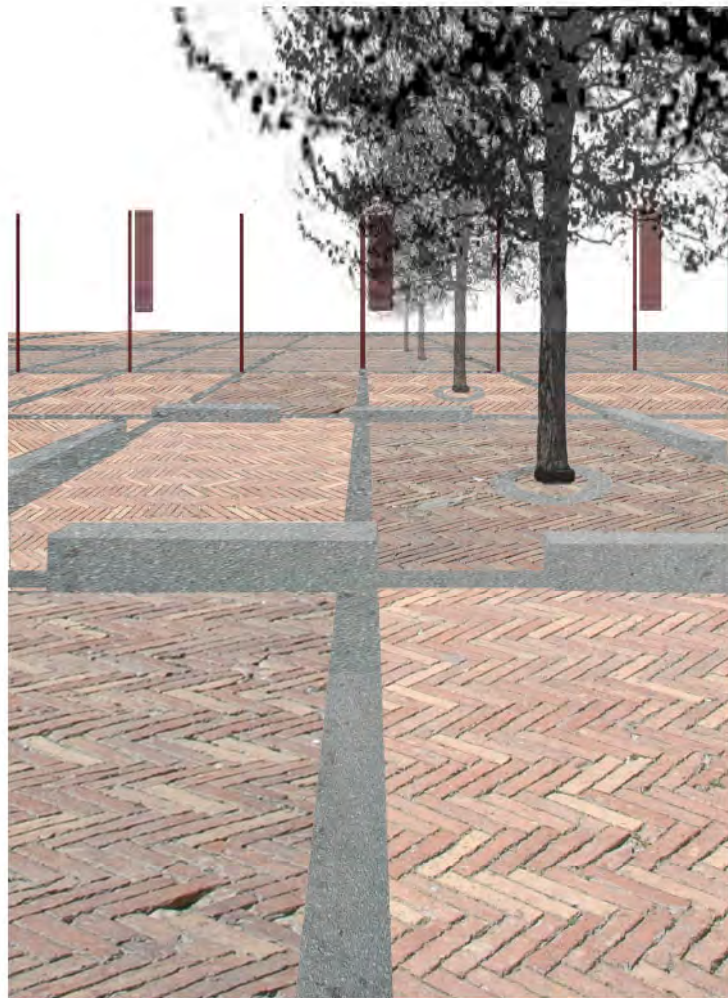
Voormalige tramstelplaats

Referentiefoto: plein te Siena, Italië

Referentiefoto: plein te Pienza, Italië

Wij zien een plein met de allure van een stadsplein. Het gemeentehuis staat op het plein. De andere gebouwen vormen de randen. De toegangen tot het gemeentehuis bevinden zich op het plein. Via een binnentuin wandelt men doorheen het gebouw.

Waar het zwaartepunt van de historische centrumruimte voor de kerk lag, wordt het zwaartepunt in ons voorstel naar binnen verschoven. Het zwaartepunt ligt voor het ontmoetingscentrum, met daar rond het kerkhof met zijn muren, de bibliotheek, het gemeentehuis en de politie.

Het plein wordt verhard met een patroon, als het ware een tapijt, van ribben uit uitgewassen beton ingevuld met gebakken kleiklinkers in 3 verschillende legverbanden.

Op elk punt van het plein, zo bijvoorbeeld tussen de bibliotheek en het gemeentehuis, heeft men het gevoel te bewegen op een groter geheel. Dit is het gevolg van een keuze om in het pleinooppervlak 2 richtingen te integreren, een langse en een dwarse richting. Beide richtingen hebben elk hun doel.

Er is gekozen om de naar binnen of naar achteren gerichtheid, de richting loodrecht op de voorgevel het ontmoetingscentrum, te accentueren. Het ontmoetingscentrum is een ambitieus project van de gemeente Merelbeke. Het plein dat dit centrum draagt, dient zich aan de Hundelgemsesteenweg te tonen. De nadruk op de loodrechte richting is bekomen door de langse ribben.

Het stadsplein is één plein, en niet een voorplein verbonden met een achterplein. Er is gezocht naar een manier om de ruimte tussen bibliotheek en gemeentehuis te laten profiteren van de allure van een plein. Het plein spant zich op tussen de randen die het begrenst links en rechts. De opspanning tussen deze randen wordt benadrukt door de dwarse ribben.

De dwarse en langse ribben bepalen een raster van 5 bij 5m

ingevuld met gebakken kleiklinkers.

De vierkanten geven maat aan het plein. Samen vormen zij een tapijt dat het plein een soort 'chic' geeft als antwoord op de banaliteit van de steenweg. Het plein maakt zijn plaats en creeert een zekere weerstand tov hetgeen het omringt. Het gemeentehuis staat 'koud' op het plein, het patroon loopt door. Het plein loopt als het ware door. Ter hoogte van de randen van het plein, krijgt het 'tapijt' een rand gevormd door de ribben.

Het materiaal gebakken klei is een knipoog naar de kleiputten en baksteenfabrieken die jaren geleden in Merelbeke actief waren.

Het plein is aanwezig. Het vormt een grote figuur. Het plein is een statement, het kan symbool staan voor de huidige ambitie van de gemeente.

Aansluitend op het plein bevindt zich de parkeerhaven 'ontmoetingscentrum'. Zoals reeds opgemerkt bestaat deze uit een deel frequent gebruik en deel minder frequent. De opsplitsing van deze twee parkeerruimtes ontstaat door de aanwezigheid van de bestaande grachten. De ruimte voor frequent parkeren is verhard met gebakken kleiklinkers. Men parkeert er onder de kastanjabomen. De andere parkeerruimte wordt enkel opengesteld op piekmomenten. Deze is aangelegd als een groene parking, grasklinkers en toegankelijk via een brugje over de gracht.

Stadsplein

Legpatronen gebakken klinkers

Verlichting
 hoge masten (combinatie vlag/verlichting)

Materialen
 ribben uit uitgewassen beton en vlakken met 3 verschillende legpatronen gebakken kleiklinkers

parkeerhaven voor frequent gebruik: vloerbekleding uit gebakken kleiklinkers
 groenparking: grasklinkers

Boomtype
 aanplant van forse kastanjabomen

Meubilair
 grote comfortabele zitelementen in hout
 fietsenstallingen galvabeugels met rechthoekige doorsnede

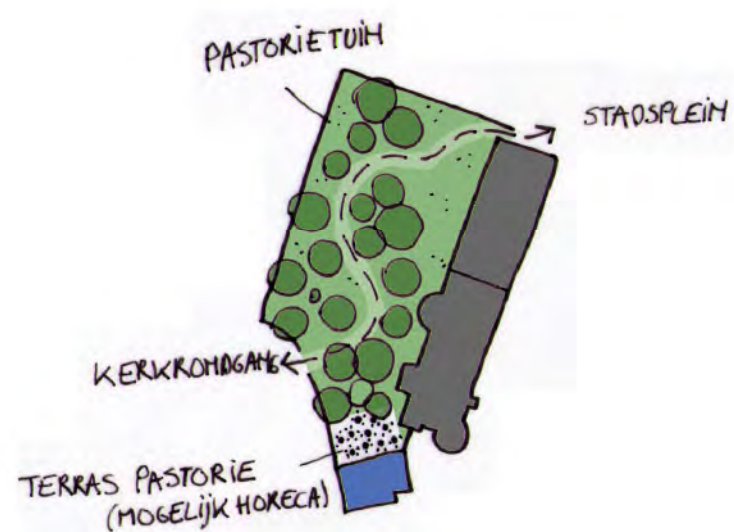

Pastorie

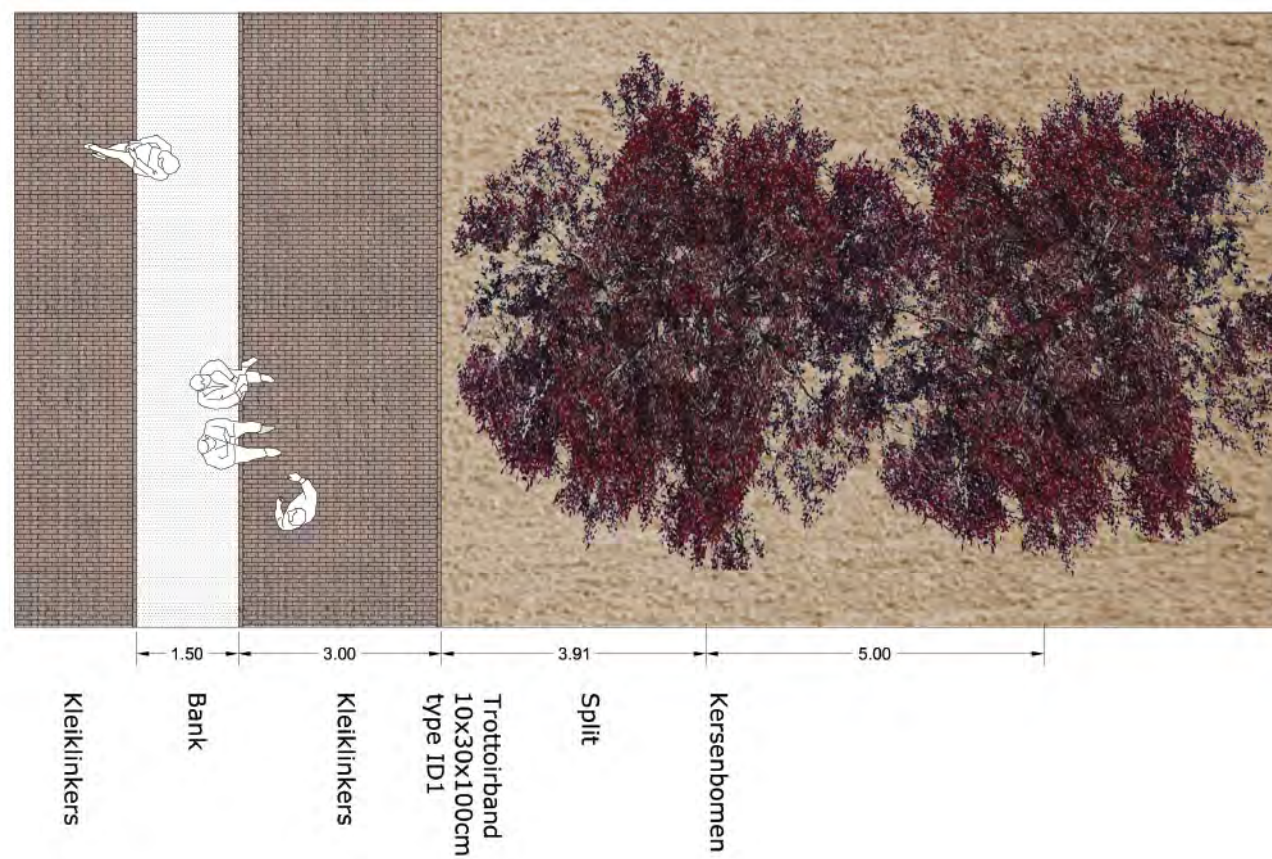
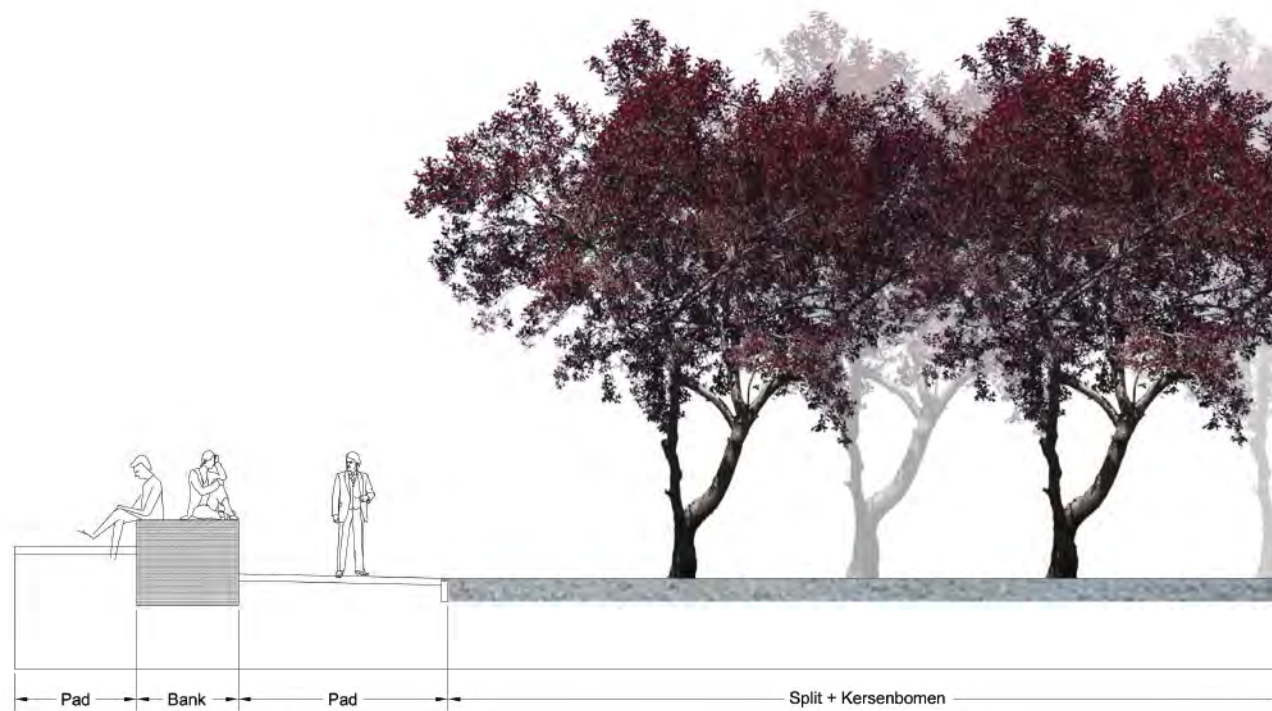
De pastorietaan krijgt een gespiegeld verlengstuk aan de Hundelgemsesteenweg in de vorm van een dicht pakket kersenbomen dat een kruinendak vormt boven een voorpleintje.

Vanaf de Hundelgemsesteenweg is de kerktoeren nog duidelijk zichtbaar.

De pastorie kan in concessie worden gegeven aan een beloftevolle kok, op voorwaarde dat de tuin eveneens wordt opengesteld voor het publiek. Overdag kan de pastorietaan een doorsteek vormen tussen de ommeegang rond de kerk en het stadsplein. 's Nachts kan de tuin worden afgesloten. Overdag kan de tuin een meerwaarde betekenen voor de bibliotheek als openlucht leeskamer van de bibliotheek.

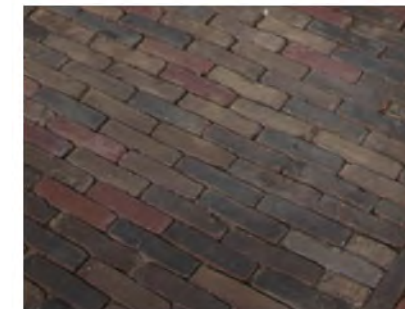

Verlichting

Lampen worden in het grindvlak verwerkt en lichten het kruinendak van onder uit, de kleurrijke kruinen lichten hierdoor 's avonds op

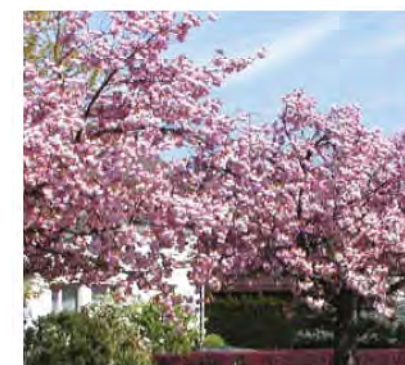
Materialisatie

Rondgang omheen de kerselaars wordt uitgevoerd in gebakken kleiklinkers; het split is een samenstelling van granulaten van het uitgewassen beton)

Boomtype

Japanse kerselaar

Kerk en kerkommegang

De kerk is nog steeds een belangrijke landmark voor de gemeente maar vormt niet meer het gebouw waaraan de volledige centrumruimte wordt opgehangen.

Waar de kerk en de inkom vandaag opgaan in de banaliteit van de steenweg, worden ze in voorliggend voorstel in ere hersteld. De kerk krijgt een ommuurd platform waarop ook het monument en de aanwezige bomen hun plaats krijgen.

Het platform kan de rituelen die zich in de kerk moeten voltrekken ondersteunen.

Zo krijgt het binnen- en buitengaan van een huwend koppel hier de ruimte. Een begrafenis kan zich in alle sereniteit en waardigheid onttrekken aan de drukte van de Hundelgemsesteenweg. Het plein krijgt een ceremoniële waarde.

Het monument krijgt een nieuwe plaats. De bomen van de Hundelgemsesteenweg schieten naar binnen en maken een rand aan het kerkplein. Dezelfde bomen zorgen voor een wand waarvoor het monument staat opgesteld. De muren van het platform zijn overgedimensioneerd en vormen zit- en/of ligelementen

De kerkommegang geniet van een zekere kleinschaligheid, sluit aan op de doorsteek naar de tramstelplaats en geeft toegang tot het kerkhof en de pastorietaan.

Materialen

het kerkplein in legpatroon van gebakken kleiklinkers, brede muren in uitgewassen beton met ingewerkte lage verlichtingsarmaturen die het pleinvlak uitlichten.

kerkommegang in legpatroon van gebakken kleiklinkers.

Bouwblok

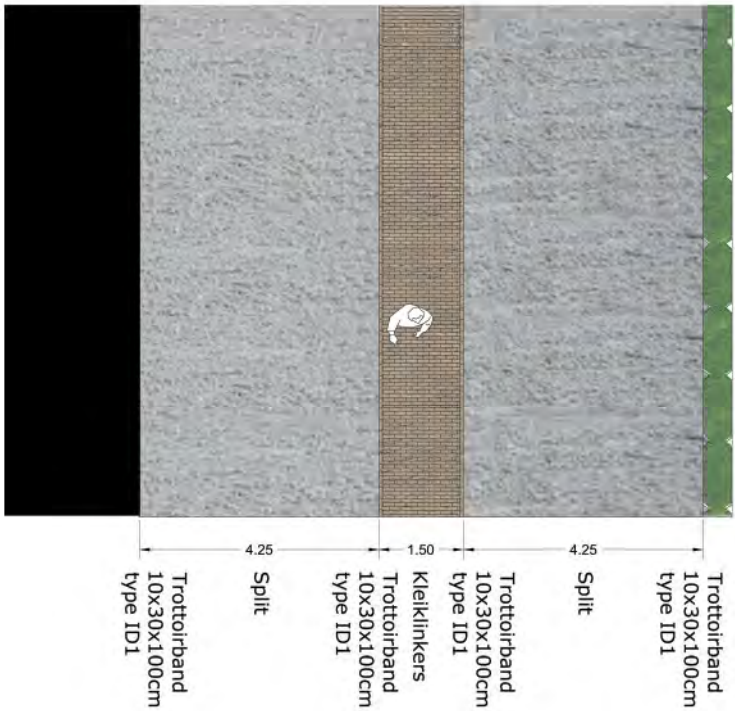
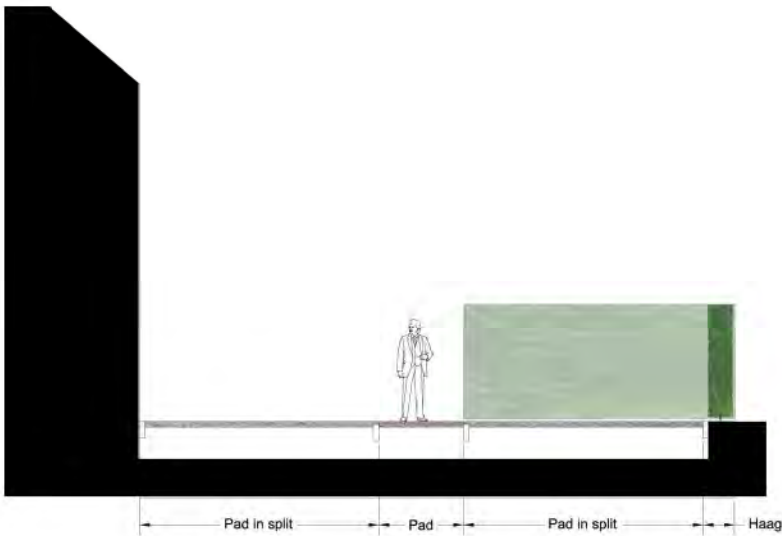
Het bestaande gebouwenlint tussen de kerk en de voormalige tramstelplaats, wordt rondom, aan de zijde van het kerkhof en de zijde van de ‘voormalige tramstatie’, aangebouwd (mogelijkheid om fijne percelering van bouwblok door te trekken in de nieuwe bouwblokken).

Hierdoor ontstaat een gesloten bouwblok dat zich inpast binnen de nevenschikking vanaf het stadsplein tot aan de voormalige tramstelplaats.

Aan de voorzijde, de zijde van de steenweg, loopt het voetpad in kleiklinkers met een boordsteen (50cm) in gewassen beton door.

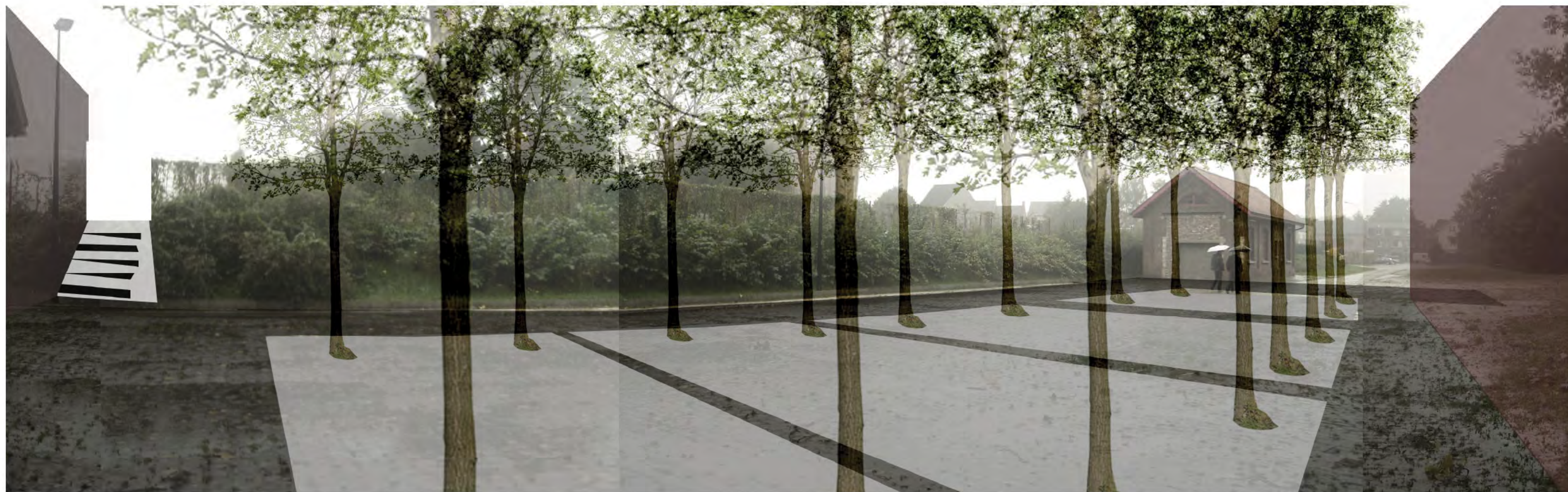
Aan de zijde van het kerkplein wordt het voetpad vanaf de steenweg samen met de bomenrij mee naar binnen getrokken. Achteraan neemt de verbinding tussen de voormalige tramstelplaats en de kerkomgang de kleinschaligheid aan van de kerkomgang of deze van een weg.

Dit pad wordt uitgevoerd in kleiklinkers tussen split.

Referentieproject ‘Ramen’ van Nollet-Huyghe te Gent - fijne percelering

Montage voormalige tramstelplaats achteraan - splitvlakken tussen kasseilijnen - schaduwrijke lindenrijen

Door de inplanting van de in het bpa en het voorliggend RUP voorziene gebouwen zien we een polariteit ontstaan die we wensen uit te buiten. De tweeledigheid kan nog versterkt worden door het verschuiven van de vooropgestelde volumes.

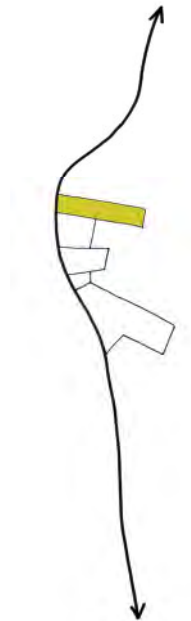
De polariteit wordt enerzijds gevormd door de ruimte achteraan, ter hoogte van de bestaande stelplaatsen en anderzijds de ruimte vooran, gelegen aan de Hundelgemsesteenweg.

De ruimte achteraan zien we als een unieke locatie voor horecavakken waarvan de terrassen zich centraal op het binnenplein kunnen bevinden. Gedurende werkdagen zouden de horecavakken kunnen genieten van de aanwezigheid van de kantorensites en universiteitscampussen in de omgeving. Studenten, professoren, zakenlui kunnen er op het middaguur terecht voor een belegd broodje, een zakenlunch, ... Dichtbij parkeren vormt alvast geen probleem.

De ruimte vooran langs de Hundelgemsesteenweg die voorzien werd als parkeerhaven, kan gezien worden als een multifunctionele ruimte waarop bijvoorbeeld een wekelijkse versmarkt zou kunnen plaatsvinden. Eénmaal in de week stelt de 'kiekenfretter' of de 'pizzamobiel' er zich op.

Dezelfde ruimte biedt echter de mogelijkheid om op geregelde tijdstippen rommelmarkten te organiseren, die vandaag doorgaan in de gemeentehallen. Op deze locatie wordt het gegeven van de rommelmarkten zichtbaarder en kan het uitgroeien tot een nieuwe traditie.

Ook de jaarmarkten, die in Merelbeke eveneens over een hele traditie kunnen buigen, kunnen er opgesteld worden.

Voormalige tramstelplaats

Wanneer de ruimte niet ingenomen wordt door één van bovenstaande initiatieven, fungeert het kasseivlak als parkeerhaven voor een 30-tal voertuigen. Bij piekmomenten of bij inname van de ruimte wordt het aanliggend terrein opengesteld. Dit terrein wordt net zoals ter hoogte van het ontmoetingscentrum ingericht als een groenparking.

De voorste ruimte is toegankelijk voor gemotoriseerd verkeer via een afslag op de Hundelgemsesteenweg. De voertuigen verlaten het plein via een vierde arm op het rondpunt. De groene parking is bereikbaar via de nieuwe weg die aantakt op de Lembergsesteenweg.

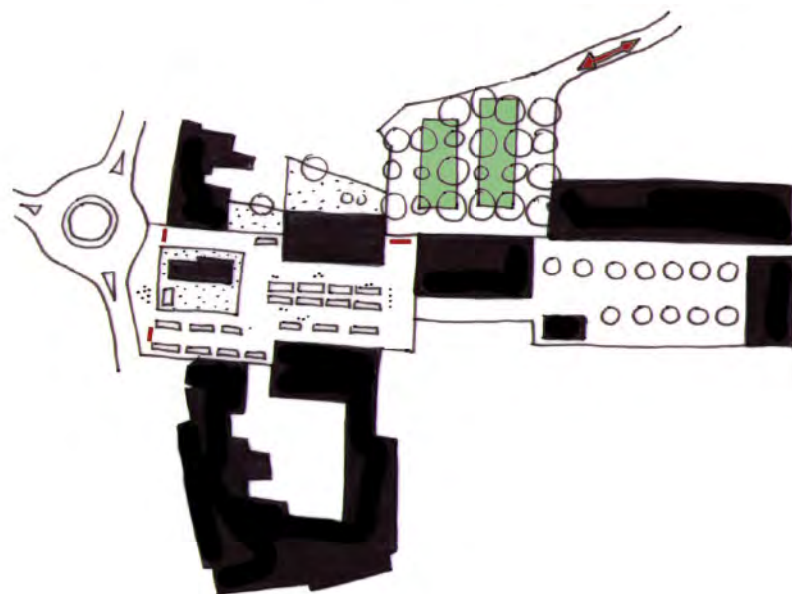
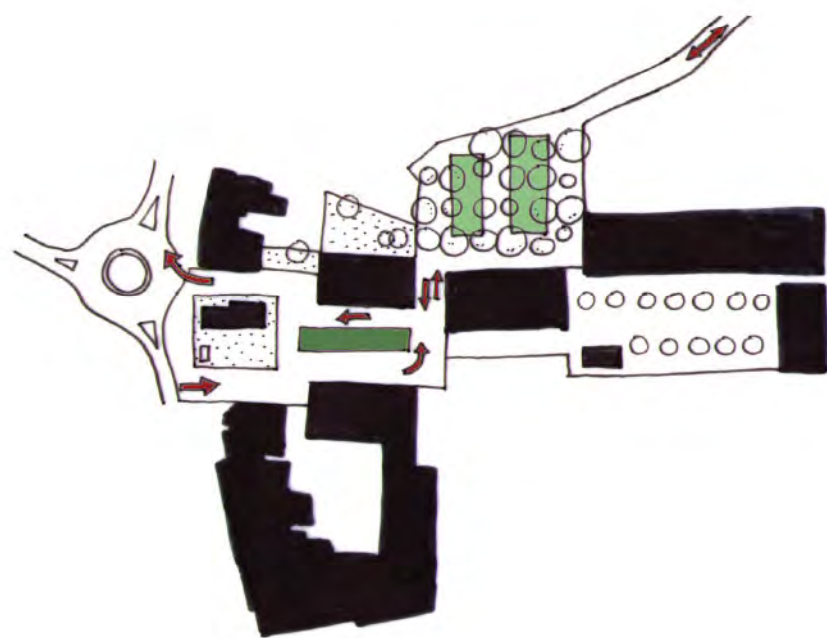
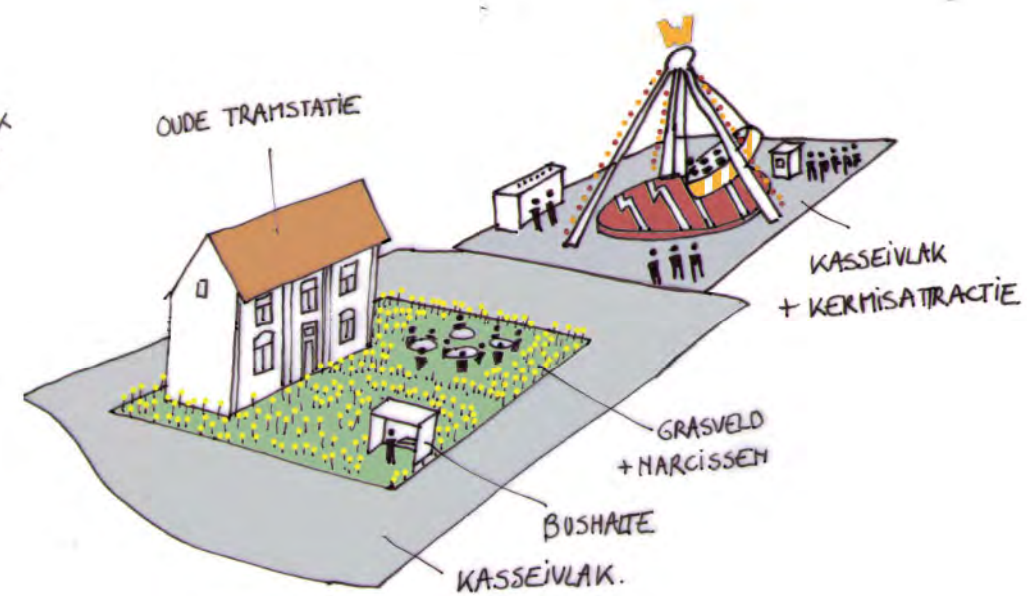
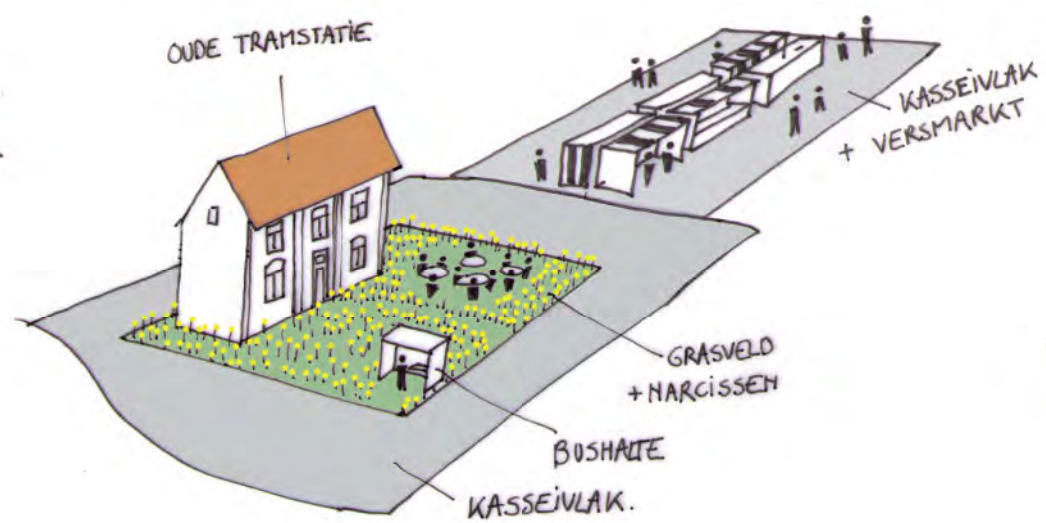
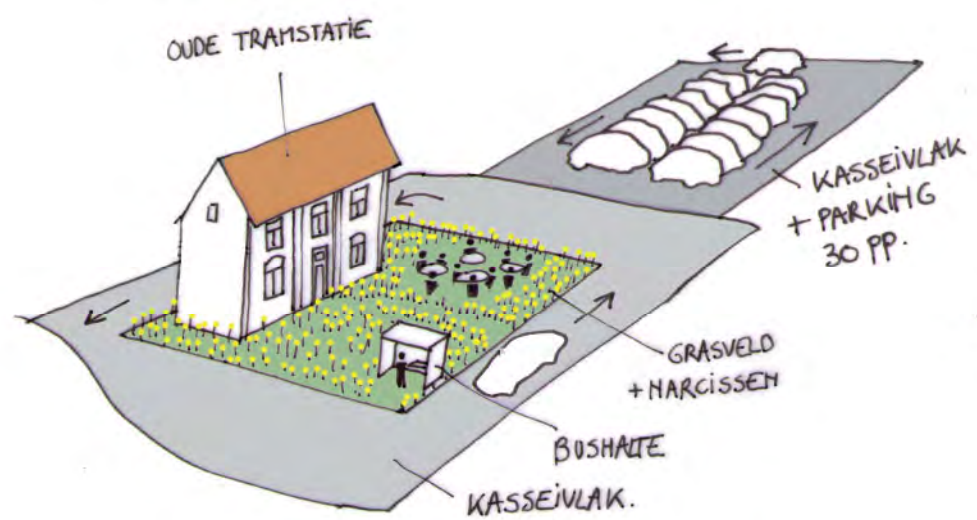
Het gebouw dat vroeger als tramstation fungeerde, is als monument geklasseerd. Het gebouwtje wordt geïsoleerd zodat het als monument tot zijn waarde kan komen. Het krijgt een groene omranding. Zo baadt het gebouwtje in het voorjaar in een zee van narcissen. In de tramstation kan een café of koffiehuis worden uitgebaut.

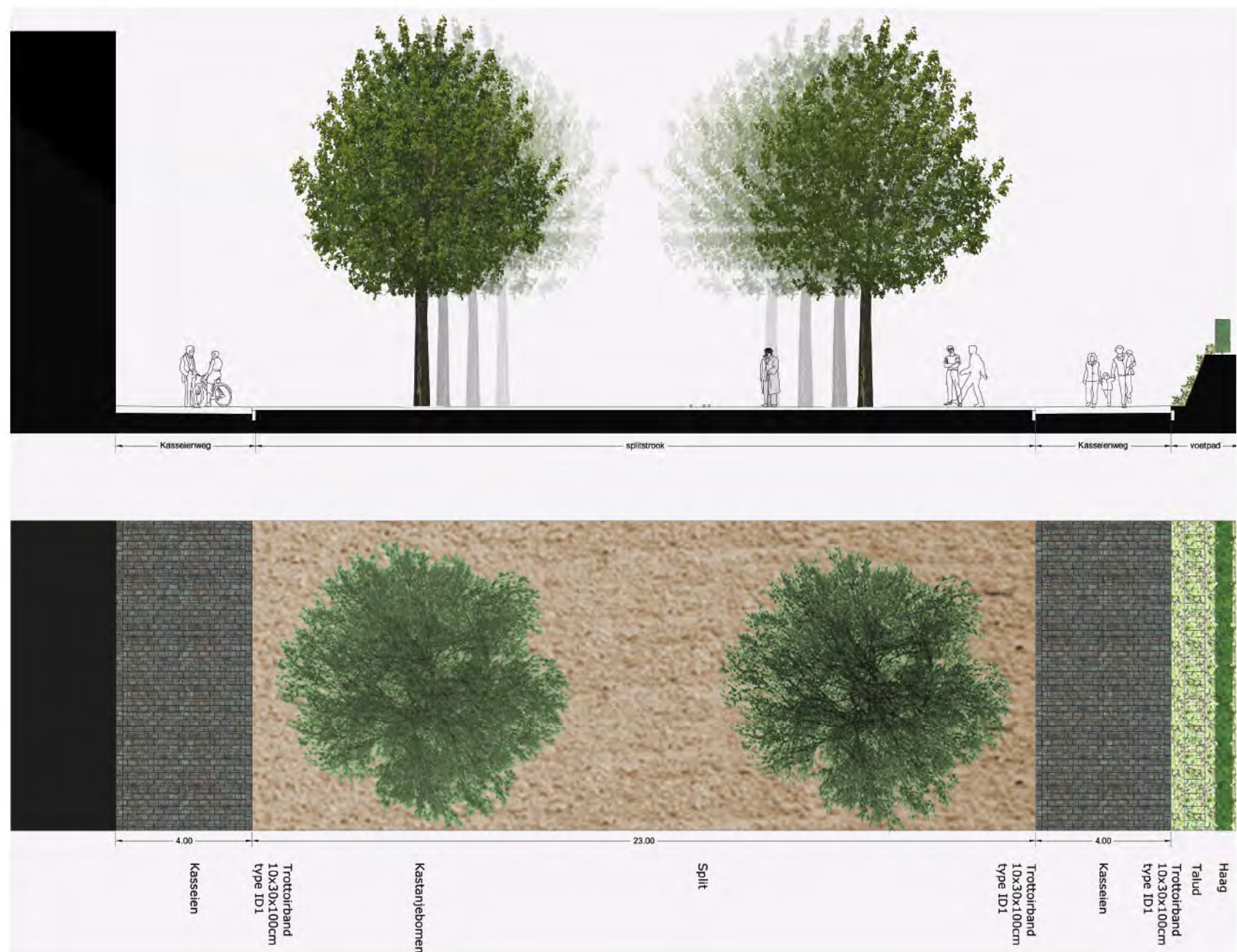
Ter hoogte van de voormalige tramstation wordt een kleine kiosk/luifel voorzien, opgenomen in de groene omranding, als wachtplaats voor de bus richting Gent.

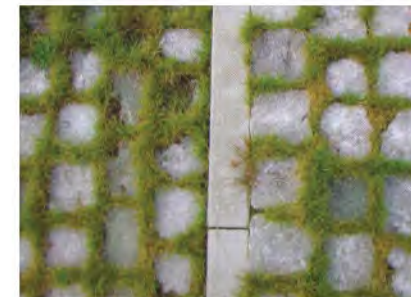

Materialen

Voorplein in kasseien rond een grasvlak met narcissen
Achterplein in kasseistroken langsheen de gebouwen en het kerkhof, een raster van vlakken in split, afgelijnd met kasseilijnen.

Verlichting

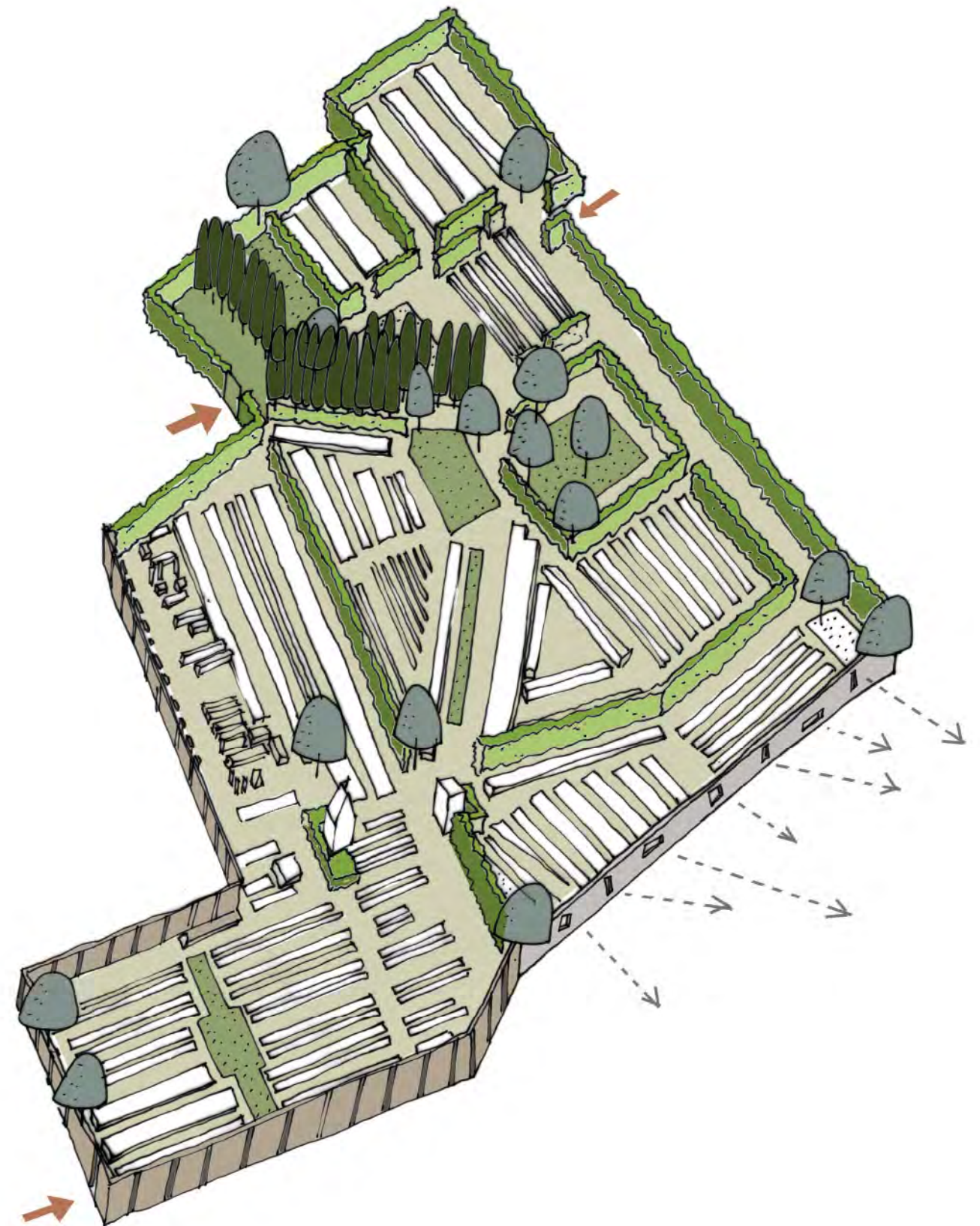
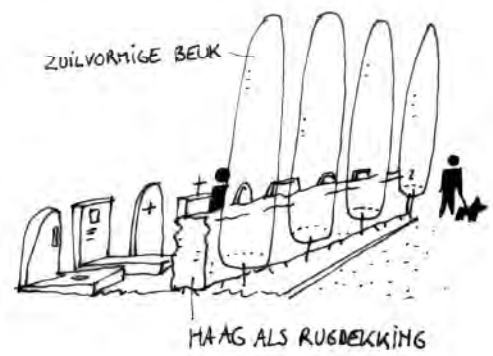
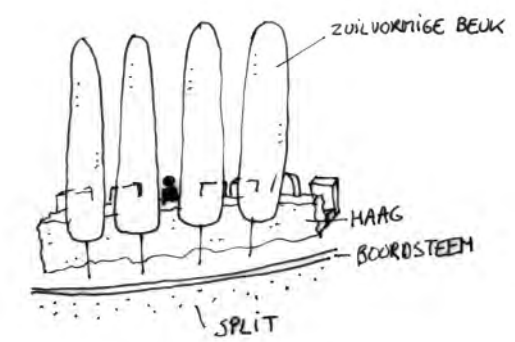
Een sierlijke klassiek verlichtingspaal wordt voorzien, met een neerwaartse verlichting rand. De ruimte van het kerkhof vloeit over in de omliggende ruimtes.

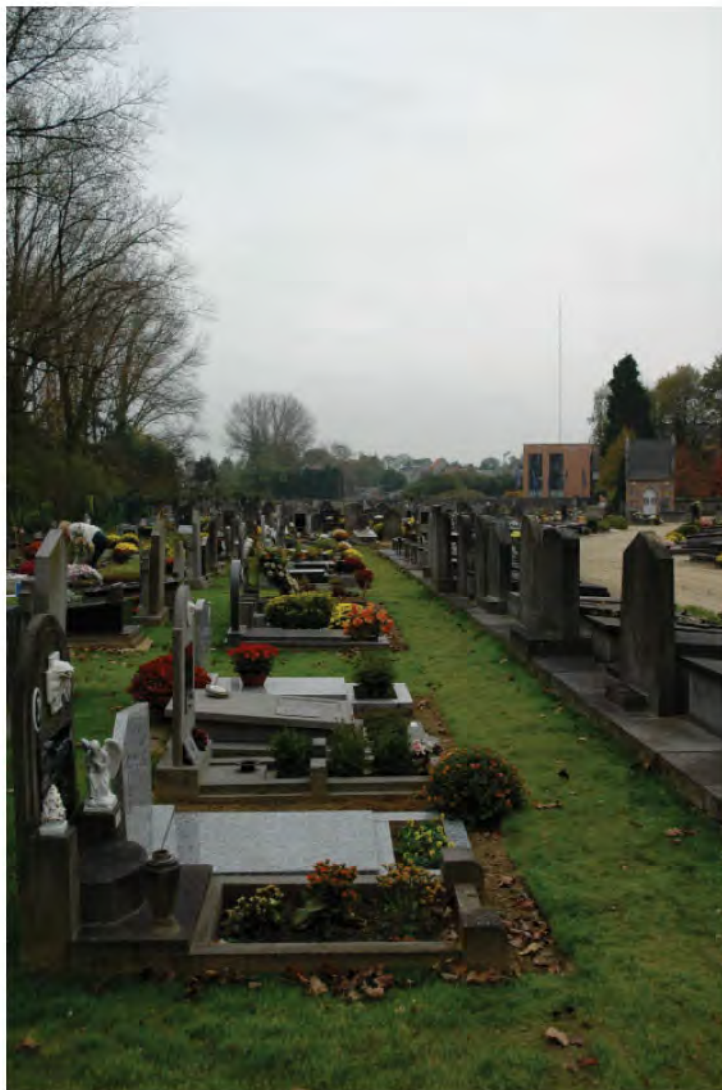

Bomen

'unter den' linden

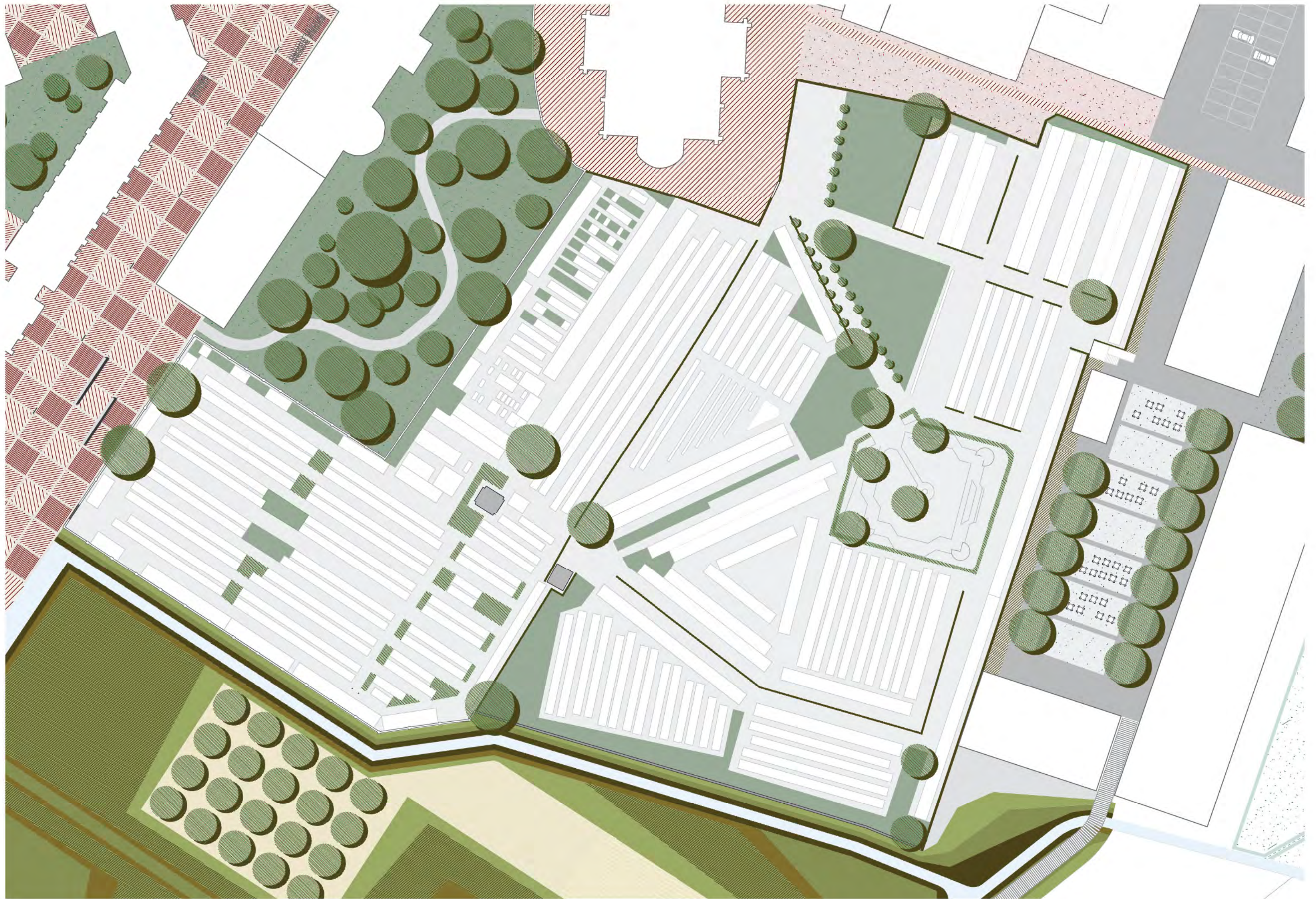
Kerkhof

De huidige kerkhofstructuur wordt gekenmerkt door een anonieme zee van graven en een verbrokkelde rand. Wij opteren ervoor om de ruimte van het kerkhof duidelijk te omranden en een aantal sobere ingrepen door te voeren, gebaseerd op de huidige planopbouw van het kerkhof om meer structuur en rust te brengen.

De huidige kerkhofmuur met ingewerkte kruisgang blijft behouden. Twee nieuwe 'muren' worden toegevoegd: een eerste in beton met gekaderde zichten op het wisselpark, en een tweede bestaande uit een dikke haag.

Op het kerkhof wensen we de bestaande structuren zoals het oude kerkhof, de kindergraven, de graven van de jaren '80, strooiweide, columbaria,... te versterken. Door het toevoegen van hagen- en bomenrijen worden deze structuren omrand, en ontstaat een intiemere benadering van het kerkhof.

Wanneer het bestuur uiteindelijk toch zou opteren voor een verhuis van het kerkhof, pleiten wij voor het behoud van de oude kerkhofmuur en de twee nieuwe muren. Binnen deze contouren muren kan een woonerf worden georganiseerd waarbij de woonvolumes omgaan met de rand, zijnde de kerkhofmuur (de oude muur aangevuld met de nieuwe).

Bomen

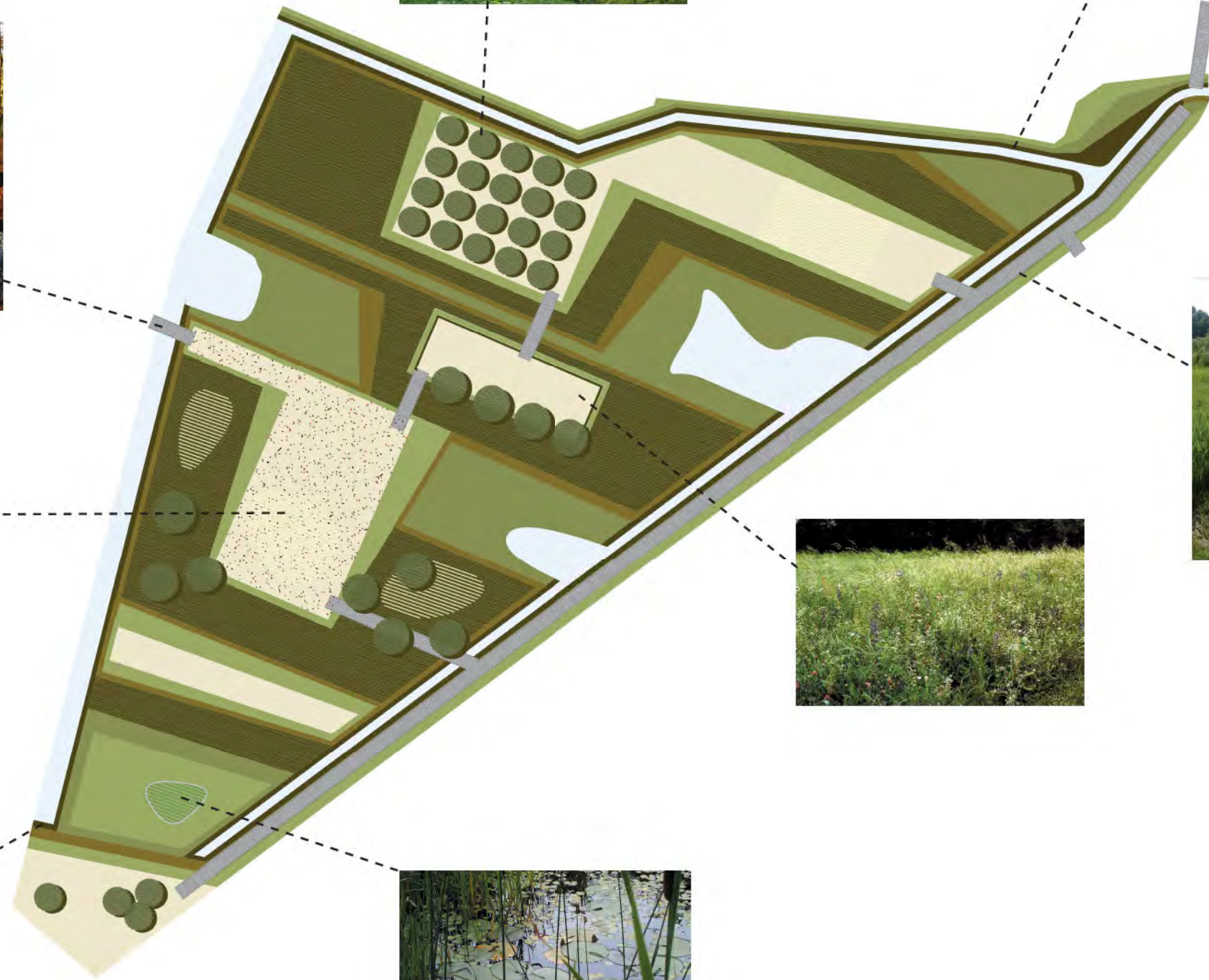
Zuilvervormige beuken, piramidale eiken en treurwilgen.
Hagenstructuren zorgen voor rugdekking en een intieme sfeer
in de afgebakende buitenkamers.

Referentieproject
Begraafplaats Brion-Vega, Italië

Wonen op de randen van het kerkhof
Referentieproject te Ingelmuister

de kaprijpe populierenaanplant van het wisselbos

De aanwezigheid van het wisselbos binnen de 'klok', zijn grachten en zijn functie als buffer van regenwater zijn een sterke troef voor het gebied en dient maximaal aangewend en ontwikkeld te worden.

Zoals reeds opgemerkt zal de opportuniteit zich op korte (tot middellange) termijn automatisch aandienen.

Het wisselbos, voornamelijk bestaande uit populieren, is namelijk kaprijp.

Het 'wisselbos' wordt getransformeerd tot het 'wisselpark', een mengvorm van een natuur- en een stadspark met een aangepast beheer. Het zal fungeren als een leegte- en rustgebied van het gedensifieerde centrumgebied.

De aanwezigheid van het stadspark zal bijdragen tot het versterken van de identiteit van de 'klok' en kan de katalysator zijn van de verdere ontwikkeling van het binnengebied.

Aan beide zijden van het park worden twee grachten voorzien, één watervoerend, een ander drainerend. Tussen beide grachten ontwikkelt zich een onregelmatig landschap van dreven, grachtjes, waterplassen, bloemenweiden, rietvelden, grasvlakten, bomenrijen, lange grassen, een familie knotwilgen, een aantal moerassenvlakken, een met hagen omrand veld.

Naargelang de klimatologische omstandigheden zal het landschap geleidelijk met water onderlopen of opdrogen. Afhankelijk van het volume water dat gebufferd wordt, zal het landschap zich anders voordoen en zal de toegankelijkheid van het park wijzigen. Het park zal ontzwellen, aan- en ontzwellen en terug aanzwellen

Bij droog weer zal het wisselpark maximaal toegankelijk zijn, bij grote neerslag zal dit veel beperkter zijn.

De watervoerende gracht loopt langs de voormalige dijsegemwegel, langsheen het nieuwe ontmoetingscentrum en zal ten alle tijde tot een bepaald peil gevuld zijn met water.

De gracht is een drietal meter breed en kan gedwarst worden via een eenvoudig brugje. Aan de zijde van het ontmoetingscentrum bestaat de oever uit een keermuur. Het water dat op het Dijsegempad terecht komt vloeit af in de gracht. Aan de zijde van het park is er een natuurlijke oever. Deze oever is onregelmatig, van zacht tot sterk hellend. In deze gracht kan een aquatische dierenwereld tot ontwikkeling komen, gaande van vissen en amfibieën tot watervlooien.

De drainerende gracht zal zorgen voor de drainage van de bij grote neerslag drassige tuinen van de villawijken langsheen de Lembergsesteenweg.

Deze gracht wordt geflankeerd door het wisselpad, een pad in hout dat boven het landschap zweeft en op twee plaatsen de gracht oversteekt en in het wisselpark landt.

Het wisselpark wordt een zeer dynamisch gebied waar de klimatologische toestanden en de verschillende seizoenen direct afleesbaar zullen zijn: schaatsen bij vorst, hoog riet in de zomer, bloei van bloemen in het voorjaar, fladderende vlinders, broedende vogels, ...

Anderzijds zal een specifiek beheer de natuurontwikkeling stimuleren en ondersteunen, en zal ook mee het beeld van het wisselpark bepalen. Zo kan het de bedoeling zijn om de bloemenweide om de drie jaar te bewerken en in te zaaien met een kruiden- en bloemenmengsel, zodat één- en tweejarigen de overhand krijgen. Op deze manier wordt een kleurrijk geheel gecreeërd met wilde bloemen, wat een grote aantrekkingskracht heeft op insecten en vlinders. Door een specifiek maaibeheer kan een interessante vegetatie worden bekomen. Het beheer van het wisselpark is door zijn concept minder arbeidsintensief dan het traditionele park-en plantsoenbeheer.

Het waterpeil van de grachten en van het wisselpark dat zij omringen zal gemanipuleerd worden door uitgravingen,

Wisselpark

verdiepingen, het opwerpen van een talud, een kleine stuw. De bedoeling daarbij is dat het hele systeem maximaal voldoet aan de vraag om het water te bufferen.

De grachten stroomopwaarts, voornamelijk de grachten rondom het ontmoetingscentrum worden ingepast in het systeem van het wisselpark. Zo zijn deze de eerste buffer van het regenwater van het ontmoetingscentrum. Het Braambos dat zich stroomafwaarts bevindt, wordt eveneens ingepast in het voorgestelde waterhuishoudingsstelsel. Er worden voorzieningen getroffen zodat deze beek meer water buffert alvorens zij afvoert. Hierdoor zal op geregelde tijdstippen in deze beek ook een watervlak ontstaan. Dit zorgt voor een extra kwaliteit in de begeleiding van de publieke ruimte-structuur vanaf het Wisselpark tot het Mijleke kasteelpark.

Dit park zou in de toekomst deel een uitloper kunnen vormen van de publieke ruimte van het centrumgebied.

Naast de reeds opgesomde kwaliteiten krijgt het Wisselpark ook een educatieve functie. De scholen in de buurt profiteren van de nabijheid van het park.

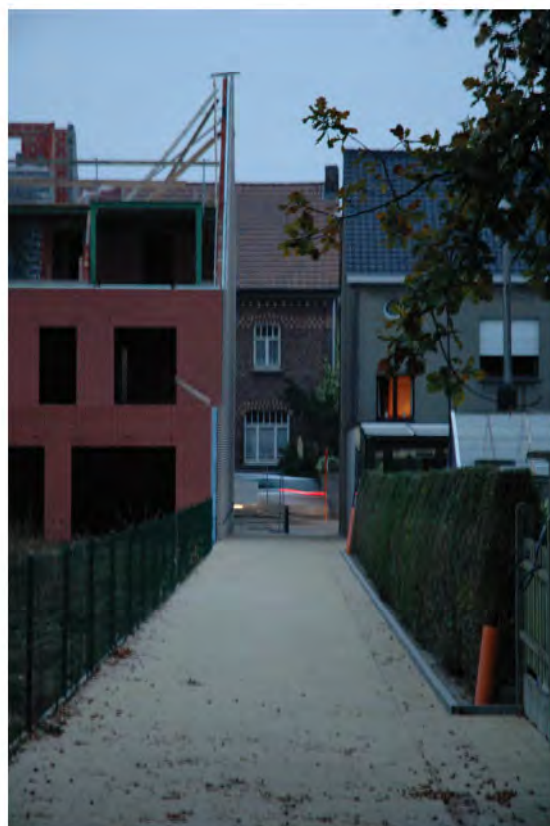

Paden en voetwegen

Dijsegemwegel

'Wisselpad'

Braambosbeekwegel (Molenhoekwegel)

De voetwegel ten oosten van de Hundelgemsesteenweg wordt in ere hersteld. De wegel loopt parallel aan de Hundelgemsesteenweg. Hij start aan de parkeerhaven 'ontmoetingscentrum', passeert langs een doorsteek langsheen het huidige postgebouw (welk dwars over de steenweg aansluit op de doorsteek Ter Cleye alsook op de parking van Colruyt en Ceramico), kruist de Dokter De Gruyterstraat en loopt tot net achter het jeugdcentrum Gnirk.

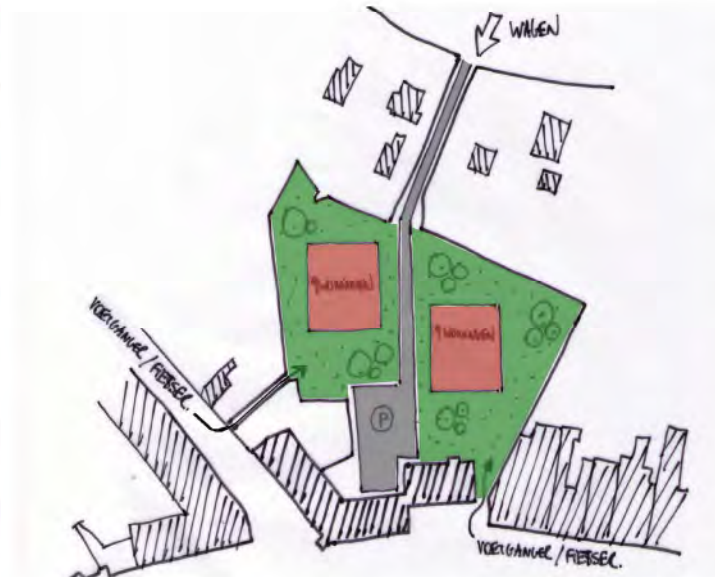
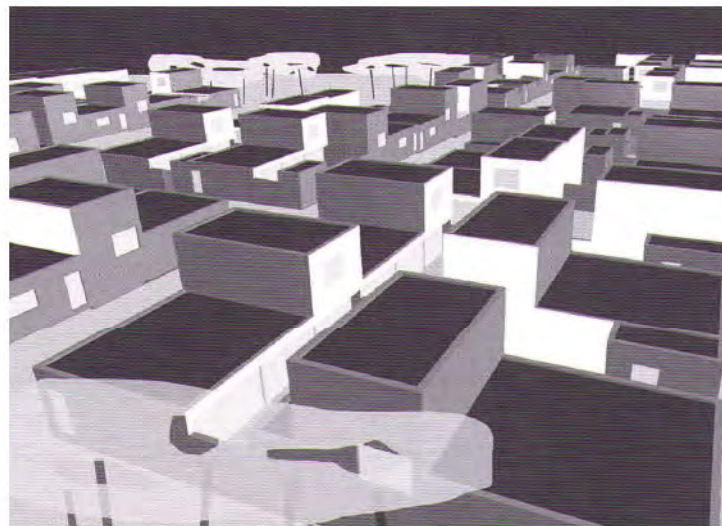
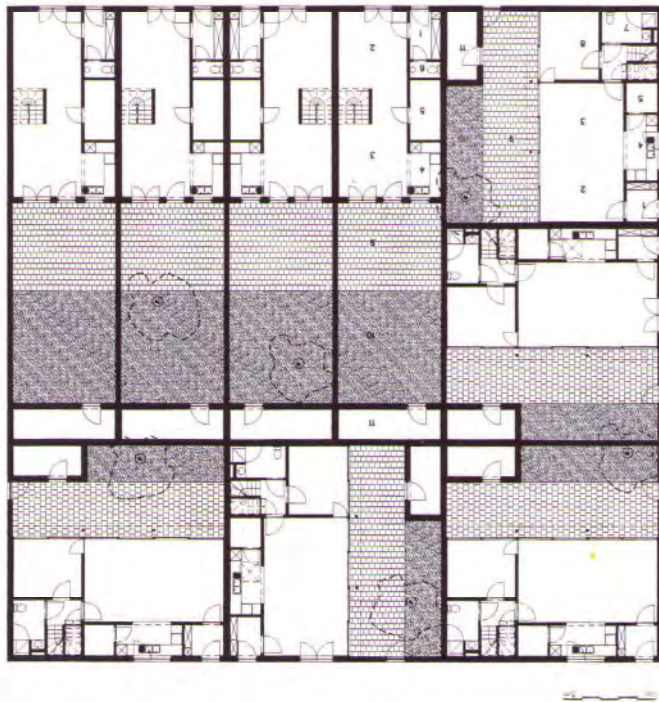
Daar kan men via een bestaande doorsteek langs één van de nieuwe appartementencomplexen doorsteken tot op de Hundelgemsesteenweg en het jeugdcentrum.

Langs deze wegel wordt je geconfronteerd met de achterkanten van de gebouwen van de Hundelgemsesteenweg.

Vandaag is deze ruimte weinig kwalitatief tot problematisch. Ze wordt gedomineerd door parkeervlaktes en –garages. Door de verschillende aansluitingen en de herstelde continuïteit van de wegel kan deze ruimte iets meer worden.

Deze wegel vormt voor zowel nieuwe als bestaande projecten een gegeven waarmee kan omgegaan worden. Langs deze wegel wordt een speelplein voorzien die voor een extra oplading zorgt.

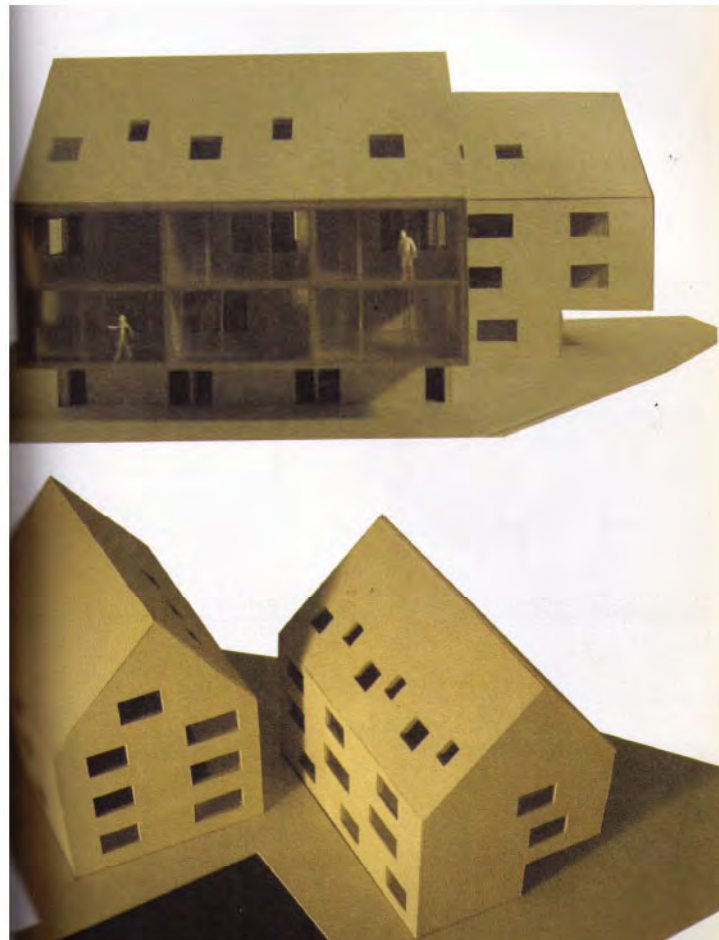
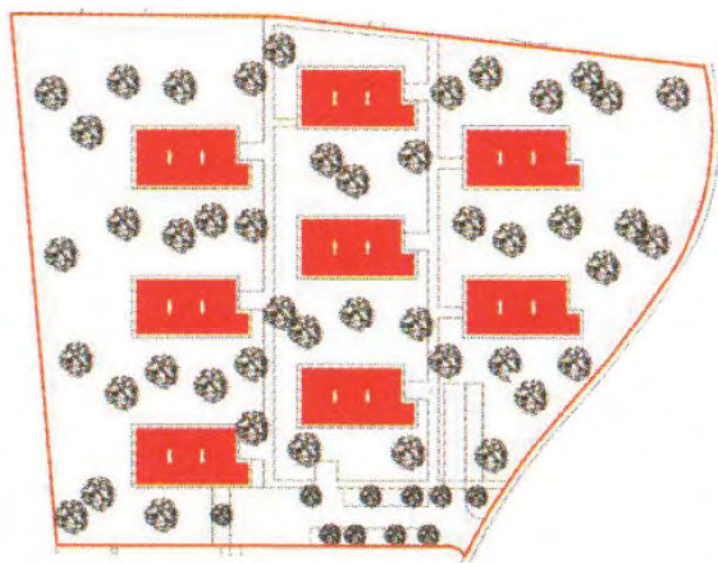
Aan- en vertakkingen op de 'klok'

Sportstraat, site voor overdekte sportinfrastructuur
Voetgangers-en fietsers vinden hun weg naar de overdekte sportinfrastructuur via het secundair vervoersnetwerk. Op de site zelf wordt er een duidelijker onderscheid gemaakt tussen de parkeervoorzieningen en de toegangen tot zwembad, sporthallen en sportterreinen door middel van groenstructuren die nu reeds de randen bezetten.

Binnengebied achter voormalig gemeentehuis
Langs het gebouw waarin momenteel het registratiekantoor is ondergebracht kunnen voetgangers en fietsers doorsteken naar de sportsite. Na afbraak van de gebouwen waar tot voorheen de brandweer was gehuisvest, zal ruimte ontstaan voor een nieuw project. Wij menen dat hier diverse projecten mogelijk zijn: zowel wonen als een gemeenschapsfunctie (voorbeeld een tekenacademie). In geval van een gemeenschapsfunctie zouden we ervoor opteren deze evenwel zoveel mogelijk rondom het stadsplein onder te brengen. Evengoed kan de ruimte een groene kamer worden. Vraag blijft evenwel of de gemeente Merelbeke het beheer kan waarnemen van nog een extra publieke ruimte. Wij zien deze ruimte niet als essentieel. Het lijkt ons wel belangrijk de doorsteek voor publiek te behouden. Ook belangrijk is de in en uit van de parkeergelegenheid voor het vredegerecht enkel langs de sportstraat te situeren.

De realisatie van nieuwe wooneenheden binnen het centrumgebied wordt als strategisch beschouwd. Wij zijn ervan overtuigd dat de soort architectuur, en meerbepaald de manier waarop het volume zich naar buiten toont en waarop het op het perceel wordt ingepland, kan bijdragen tot het publiek domein (en omgekeerd.) Wij geven een aantal voorzetten van hoe wij een aantal zaken zien evolueren:

Woonuitbreidingen en -inbreidingen

Dens Wonen

Ter hoogte van de tuinbouwsites loodrecht op de Lembergse steenweg, wordt de langerechte percelering aangegrepen voor een aparte woonvorm, met uitgestrekte, lage woningen en bijhorende tussenliggende tuinen. Een lus vanaf de Lembergse wordt aangelegd (eenrichtingsverkeer), om de percelen te bedienen.

De beweging van en naar de woning speelt zich af in het decor van smalle stegen met vergezichten op de achterliggende open ruimte.

Stadsvilla's

De oervorm van het huis wordt verschaald naar een meergezinsappartement, dat in grondplan in een typisch verkavelingssysteem geplaatst wordt.

Een sokkel dient als berging, gemeenschappelijke ruimtes en de volumes kragen uit om autostaanplaatsen te beschutten.

Rond de 'urban villa's' worden gemeenschappelijke tuinen aangelegd.

Middelgrote blokken

We haalden reeds de open ruimte in het landschap langsheen de uitloper van de Dijsegemwegel naar de Kloosterstraat, en de nieuwe ontsluitingsweg die er start. Om deze zichtlijnen maximaal te behouden worden middelgrote woonblokken parallel met elkaar, dwars op de ontsluitingsweg en het pad geplaatst. De wandeling op het pad doorheen het gebied loopt gescheiden van de rijweg (opnieuw éénrichtingsverkeer) door een gracht die voorzien wordt om de afwatering richting wisselpark te reguleren en beheersen. Wandelaars lopen tussen grote open tuinen en krijgen alternerend dwarse zichten op de westelijk gelegen villa ontwikkelingen en de oostelijk gelegen nieuwe dense aanleg thv de voormalige tuinbouwsite. De blokken langs de uitloper van het wisselpark worden op een gelijkaardige manier geplaatst om niet te prominent plaats te nemen met een gevel langsheen het park.

